

Vzdělávací systém a odborná příprava příslušníků Hasičského záchranného sboru a Jednotek požární ochrany České republiky

Andrea Pajerová

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Andrea Pajerová
Osobní číslo:	L24845
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Vzdělávací systém a odborná příprava příslušníků Hasičského záchranného sboru a Jednotek požární ochrany České republiky

Zásady pro vypracování

1. Vypracujte literární rešerši ze zvolené oblasti.
2. Popište problematiku vzdělávacího systému a odborné přípravy hasičů v České republice.
3. Provedte analýzu, vyhodnotte současný stav a navrhnete opatření ke zlepšení vzdělávání a výcviku hasičů v České republice.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BALABÁN, Miloš a PERNICA, Bohuslav. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
2. MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Bojový řád jednotek požární ochrany: Taktické postupy zásahu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. ISBN 978-80-7385-026-5.
3. MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Cvičební řád jednotek požární ochrany*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. ISBN 978-80-7385-010-4.
4. NITRA, Josef. *Pompiéři, požárníci, hasiči*. Praha: Triton, 2020. ISBN 978-80-7553-796-6.
5. PRZIBOROWSKI, Steve. *How To Excel At Fire Department Promotional Exams*. Santa Clara. California: Certain stock imagery, Thinkstock, 2013. ISBN 9781483403953.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Strohmandl, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 2. 5. 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu vzdělávání a odborné přípravy příslušníků Hasičského záchranného sboru a členů jednotek požární ochrany České republiky. V teoretické části je popsána struktura Hasičského záchranného sboru České republiky, vzdělávací instituce a metodické předpisy. Praktická část obsahuje výzkum provedený pomocí dotazníkového šetření, které hodnotí efektivitu vzdělávacího systému. Součástí práce je také aplikace metody What-if, která pomáhá identifikovat rizika a navrhnout preventivní opatření.

Klíčová slova: Hasičský záchranný sbor, odborná příprava, vzdělávací systém, e-learning, požární ochrana

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on the analysis of education and training of members of the Fire Rescue Service and members of fire protection units of the Czech Republic. The theoretical part describes the structure of the Fire Rescue Service of the Czech Republic, educational institutions and methodological regulations. The practical part contains research conducted using a questionnaire survey that evaluates the effectiveness of the educational system. The thesis also includes the application of the What-if method, which helps to identify risks and propose preventive measures.

Keywords: Fire Rescue Service, professional training, education system, e-learning, fire protection

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce Ing. Janu Strohmandlovi, Ph.D. za pomoc a vstřícný přístup při vedení práce, jeho cenné rady a podněty, které mi pomohly při zpracování zvoleného tématu.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	13
1.1 STRUKTURA HZS ČR.....	13
1.1.1 Generální ředitelství HZS ČR	14
1.1.2 Hasičské záchranné sbory krajů	14
1.1.3 Záchranný útvar HZS ČR.....	14
1.1.4 Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku	14
1.2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	15
2 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM HASIČŮ V ČR	17
2.1 VZDĚLÁVACÍ INSTITUTE SE ZAMĚŘENÍM NA POŽÁRNÍ OCHRANU	17
2.1.1 Resortní vzdělávací zařízení	17
2.1.2 Mimorezortní vzdělávací zařízení.....	18
2.2 METODICKÉ PŘEDPISY PRO ČINNOST JPO	18
2.2.1 Cvičební řád JPO.....	18
2.2.2 Bojový řád JPO	19
2.2.3 Konspekty odborné přípravy JPO	19
2.2.4 Katalogový soubor typová činnost složek IZS při společném zásahu	19
3 ODOBORNÁ PŘÍPRAVA HASIČŮ	21
3.1 ZÁKLADNÍ ODOBORNÁ PŘÍPRAVA	21
3.1.1 Nástupní odborný výcvik příslušníků HZS ČR	21
3.1.2 Základní odborná příprava příslušníků HZS ČR	24
3.1.3 Základní odborná příprava členů JPO ČR	24
3.2 PRAVIDELNÁ ODOBORNÁ PŘÍPRAVA	26
3.2.1 Pravidelná odborná příprava HZS ČR	26
3.2.2 Pravidelná odborná příprava JPO ČR	27
4 DALŠÍ MOŽNOSTI PROFESNÍHO ROZVOJE HASIČE.....	29
4.1 KURZY ODOBORNÉ ZPŮSOBILOSTI PRO PŘÍSLUŠNÍKY HZS ČR	29
4.1.1 Specializační kurzy pro příslušníky HZS ČR	31
4.1.2 Kurzy prevence	33
4.1.3 Kurzy k prodloužení odborné způsobilosti	34
4.2 KURZY ODOBORNÉ ZPŮSOBILOSTI PRO ČLENY JPO ČR	34
5 TRENDY VE VZDĚLÁVÁNÍ HASIČŮ	36
5.1 E-LEARNING	36
5.1.1 E-learning a odborná příprava hasičů	36
5.2 FIRE DRAGON 9000.....	37

5.2.1	Klíčové vlastnosti Fire Dragon 9000.....	38
5.2.2	Využití v ČR.....	38
5.3	MODERNIZACE NOVÝCH TRENAŽÉRŮ VE ZBIROHU	38
5.4	MODERNÍ TECHNOLOGIE VE VÝCVIKU	39
5.4.1	Technologie XVR.....	39
5.4.2	Drony.....	39
5.4.3	Termokamery	40
5.4.4	Roboti	40
6	DÍLČÍ ZÁVĚR.....	42
II	PRAKTICKÁ ČÁST	43
7	VÝZKUM VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY PŘÍSLUŠNÍKŮ HZS A JPO ČR.....	44
7.1	METODOLOGIE VÝZKUMU	44
7.2	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	45
7.3	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKU.....	63
7.4	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ	63
8	WHAT IF ANALÝZA.....	66
8.1	SCÉNÁŘE	66
8.2	SHRNUTÍ.....	67
	ZÁVĚR.....	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
	SEZNAM TABULEK.....	76
	SEZNAM GRAFŮ	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	79
	SEZNAM PŘÍLOH.....	80

ÚVOD

V současném světě plném dynamických změn, přírodních katastrof, technologických havárií a rostoucího počtu krizových situací nabývá činnost složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) na mimořádném významu. Jednou z hlavních složek je Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR) spolu s jednotkami požární ochrany (dále jen JPO), které zajišťují nejen ochranu života, zdraví a majetku občanů, ale rovněž se podílejí na prevenci, plánování, záchrane a obnově po mimořádných událostech. Profesionální výkon těchto činností je nemyslitelný bez systematického a kvalitně nastaveného systému vzdělávání a odborné přípravy, který umožňuje příslušníkům získávat a neustále rozvíjet potřebné teoretické znalosti i praktické dovednosti.

Tato bakalářská práce se zaměřuje právě na problematiku vzdělávacího systému a odborné přípravy příslušníků HZS ČR a členů JPO. Cílem práce je analyzovat současné mechanismy profesní přípravy těchto složek, jejich strukturu, legislativní rámec a obsahovou náplň jednotlivých vzdělávacích a výcvikových programů. Práce si klade za cíl rovněž zhodnotit efektivitu tohoto systému prostřednictvím vlastního výzkumu realizovaného formou dotazníkového šetření mezi příslušníky HZS i členy dobrovolných jednotek.

Teoretická část práce poskytuje ucelený přehled o organizaci HZS ČR a JPO, vzdělávacích institucích, legislativních předpisech i moderních trendech ve výcviku, včetně využití nových technologií, jako je e-learning, trenažéry nebo simulace zásahů.

Praktická část se následně opírá o vyhodnocení nasbíraných dat z terénu a přináší konkrétní poznatky o vnímání efektivitu výuky, připravenosti na zásah, dostupnosti výcviku i návrhy na jeho zlepšení. Důležitou součástí je rovněž aplikace metody What-if, která umožňuje modelovat rizikové scénáře a hledat optimální preventivní opatření v oblasti vzdělávání a přípravy.

Výsledky této práce mohou přispět k hlubšímu porozumění aktuálním potřebám hasičů v oblasti vzdělávání a pomoci k dalšímu zkvalitnění systému, který je zásadní nejen pro samotné příslušníky, ale i pro bezpečnost celé společnosti.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

HZS ČR je jednotný bezpečnostní sbor, který má za úkol chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry, jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

Hasiči se zaměřují na široké spektrum úkolů, jako je požární ochrana, ochrana obyvatelstva, civilní nouzové plánování, činnosti v rámci IZS a krizového řízení, což přispívá k zajištění bezpečnosti státu. Na mezinárodní úrovni spolupracuje HZS ČR s Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí při poskytování a přijímání humanitární pomoci. (Zákon č. 320/2015 Sb., o HZS)

Obrázek 1 Znak HZS ČR

(zdroj: wikipedia)

1.1 Struktura HZS ČR

Organizační strukturu HZS ČR tvoří generální ředitelství, HZS krajů, záchranný útvar a škola. Specifikem organizace je generální ředitelství, které spadá pod Ministerstvo vnitra a zároveň vykonává jeho pravomoci v oblastech stanovených zákonem. To znamená, že Ministerstvo vnitra vykonává svou působnost vůči HZS ČR prostřednictvím generálního ředitelství. (Mates, 2011)

1.1.1 Generální ředitelství HZS ČR

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru (dále jen GŘ HZS) je součástí Ministerstva vnitra a má na starosti HZS krajů, záchranný útvar a školu. V současné době v čele generálního ředitelství stojí generální ředitel HZS ČR, kterým je genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA.

GŘ HZS ČR zahrnuje vzdělávací, technická, a další účelová zařízení. Mezi ně také patří Hasičský útvar ochrany Pražského hradu a jeho velitel je přímo podřízen generálnímu řediteli. Pod náměstkou generálního ředitele spadá: Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany v Praze, Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR v Olomouci a SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku. (HZS ČR, 2017)

1.1.2 Hasičské záchranné sbory krajů

Dalším organizačním prvkem HZS ČR jsou HZS jednotlivých krajů, které jsou organizačními složkami státu. Celkem je jich 14 a jejich působnost odpovídá krajskému členění ČR, tedy hlavní město Praha, kraj Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský, Moravskoslezský a kraji Vysočina. Tyto krajské sbory se dále člení na územní odbory, které svou působností odpovídají okresnímu členění. (Zákon č. 320/2015 Sb., o HZS)

1.1.3 Záchranný útvar HZS ČR

Záchranný útvar hasičského záchranného sboru (dále jen ZÚ HZS ČR) vznikl 1. 1. 2009 a je přímo podřízen GŘ HZS ČR. Hlavní záchranná činnost ZÚ HZS ČR spadá pod přímou zodpovědnost velitele Záchranného útvaru. Tento úsek je rozdělen do čtyř samostatných Záchranných rot a na Oddělení přípravy a řízení jednotek. Klíčové síly, tedy dvě záchranné rot, jsou umístěny v Hlučíně (Záchranná rota a Speciální záchranná rota), Záchranná rota Zbiroh (založena v roce 2010) a Záchranná rota Jihlava (založena v roce 2016), aby bylo zajištěno efektivní rozmístění a využití sil a prostředků po celé České republice. (HZS ČR, 2024)

1.1.4 Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku

Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku (dále jen SOŠ PO a VOŠ PO) byla založena v roce 1967 jako vzdělávací institut

specializující se na požární ochranu. Jejím hlavním cílem je poskytovat úplné odborné středoškolské a vyšší odborné vzdělání zaměřené na požární ochranu, krizové řízení a ochranu obyvatelstva. Dále škola nabízí odborné kurzy a přípravu k získání odborné způsobilosti nezbytné pro službu u HZS ČR. (HZS ČR, 2024)

Na základě rozhodnutí generálního ředitele došlo k 1. 1. 2025 k sjednocení vzdělávacích institucí HZS ČR do jedné organizace – SOŠ PO a VOŠ PO. Toto sloučení se týkalo školního vzdělávacího zařízení HZS ČR (dále jen ŠVZ HZS ČR), střediska Brno a Zbiroh, výcvikového zařízení HZS Královéhradeckého kraje ve Velkém Poříčí a obě střediska SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku.

Hlavním cílem této změny je sjednocení osnov a výukových metod v celé republice, efektivnější využití moderních výukových areálů, zkvalitnění výuky a optimalizace využití výukových prostor. Sloučení také otevírá možnosti pro další financování modernizace výcvikových a vzdělávacích zařízení. (HZS ČR, 2025)

1.2 Jednotky požární ochrany

JPO jsou klíčovou součástí bezpečnostního systému České republiky. Představují organizovanou strukturu složenou z odborně vyškoleného personálu (hasičů), požární techniky a věcných prostředků požární ochrany. (Balabán, Pernica a kol., 2015)

Hlavním úkolem JPO je chránit lidské životy, zdraví a majetek před požáry a zároveň se podílejí na řešení mimořádných událostí, kdy se snaží minimalizovat jejich dopady a omezit rizika. Poskytují také pomoc při přírodních katastrofách a dalších krizových situacích s cílem zajistit co nejefektivnější ochranu obyvatel. (Nitra, 2021)

JPO zahrnují dle zákona č. 133/1985 Sb.:

- Jednotka HZS kraje – Patří sem jednotka HZS zřízená jako jednotka HZS kraje, jednotka generálního ředitelství nebo jednotka ZÚ HZS. Tyto jednotky jsou složeny z příslušníků HZS, kteří vykonávají službu na stanicích HZS.
- Jednotka HZS podniku – Je složena ze zaměstnanců právnických nebo podnikajících fyzických osob, kteří vykonávají tuto činnost jako své zaměstnání.
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen JSDHO) – Tvoří ji fyzických osob, které nejsou v této jednotce zaměstnány a vykonávají činnost dobrovolně.

- Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku (dále jen JSDHP) – Skládá se ze zaměstnanců právnických nebo podnikajících fyzických osob, kteří se této činnosti věnují mimo svůj pracovní poměr. (Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně)

2 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM HASIČŮ V ČR

Rychlý rozvoj technologií v průmyslu, energetice a dopravě, spolu s faktory, jako je nespolehlivost lidského faktoru, zásahy do životního prostředí a extrémní projevy počasí způsobené klimatickými změnami, postupně ovlivňují četnost událostí vyžadujících záchranné a likvidační práce.

Rizika spojená se sociální a bezpečnostní situací, například rostoucí migrace do střední a západní Evropy, stejně jako hrozby s epidemií a rychle šířících se nemocí představují nové výzvy pro společnost i pro HZS ČR. Je proto nezbytné přijmout opatření, která přispějí ke zmírnění těchto nebezpečí a jejich následků.

HZS ČR tak čelí nutnosti přizpůsobit se těmto změnám, což vyžaduje nejen úpravy legislativy, ale také modernizaci výcviku a vzdělávání. Úroveň znalostí a připravenosti příslušníků HZS ČR má přímý vliv na efektivitu zvládání mimořádných událostí, a proto je jejich odborná příprava klíčová. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2016)

2.1 Vzdělávací instituce se zaměřením na požární ochranu

Vzdělávání příslušníků HZS ČR lze rozdělit do dvou kategorií – resortní vzdělávání a mimoresortní vzdělávání.

2.1.1 Resortní vzdělávací zařízení

Po přijetí do služebního poměru absolvují příslušníci HZS ČR odbornou přípravu v resortních zařízeních, jako jsou školní a výcviková střediska HZS ČR v Brně a Zbirohu, které spadají pod SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku, záchranný útvar v Hlučíně, Institut ochrany obyvatelstva v Lázních Bohdaneč a výcvikové středisko HZS Královéhradeckého kraje ve Velkém Poříčí. Tato zařízení poskytují všechny potřebné vzdělávací programy, které odpovídají požadavkům HZS a jsou v souladu se služebním zařazením a zákonem č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. Mezi tyto programy patří nástupní odborný výcvik, chemickou, strojní, technickou a spojovou službu, taktické řízení, strategické řízení, strojnický kurz a ochranu obyvatelstva. Odborná způsobilost získaná během výcviku musí být obnovena každých pět let.

Dále jsou k dispozici různé specializační kurzy jako je například obsluha motorové pily, vazač, jeřábník, radiační ochrana, aplikace přetlakové ventilace, práce v divoké vodě, instruktor motorových pil aj.

Mimo tato zařízení jsou příslušníci povinni podstupovat pravidelný odborný výcvik v rámci směn podle ročního plánu, který je zpracován na konkrétní měsíc, s časovou dotací i potřebnými materiály určené pro výcvik. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2016)

2.1.2 Mimorezortní vzdělávací zařízení

Mimorezortní vzdělávání zahrnuje školení, která nemohou být zajištěna školiteli HZS. Patří sem například obsluha vysokotlakých plnicích vzduchových zařízení, vysokozdvížných vozíků, odborná způsobilost v elektrotechnice, svářečské kurzy a obsluha plynových zařízení. Mnohá z těchto školení se opakují každý rok.

2.2 Metodické předpisy pro činnost JPO

Metodické předpisy HZS ČR jsou souborem pravidel a zásad, které slouží k sjednocení a standardizaci činností JPO. Tyto předpisy jsou hlavním nástrojem pro efektivní, bezpečné a koordinované provádění zásahů a dalších činností v oblasti požární ochrany a krizového řízení.

Metodické předpisy pro činnost JPO se tedy skládají ze Cvičebního řádu JPO, Bojového řádu JPO taktické postupy, Řády odborných služeb, Konspekty odborné přípravy JPO, Metodika pro JSDH, Normy znalostí a Teze odborné přípravy, Metodika pro činnost na místě zásahu, Katalogový soubor – Typová činnost složek IZS při společném zásahu. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2020)

2.2.1 Cvičební řád JPO

Cvičební řád JPO je soubor pravidel, který upravuje způsob a metodiku výcviku pro hasiče. Tento řád slouží k zajištění standardizovaného a efektivního výcviku, který připravuje příslušníky jednotek na různé druhy zásahů a činností, se kterými se mohou setkat při výkonu své služby.

Člení se podle obsahu do těchto kapitol:

- kapitola PŘV – pořadový výcvik,
- kapitola OBEC – činnost JPO – obecné zásady,
- kapitola DR3 – činnost družstva 1+3,
- kapitola DR5 – činnost družstva 1+5,
- kapitola ČETA – činnost čtyř,

- kapitola VÝŠ – práce ve výšce a nad volnou hloubkou – obecná část,
- kapitola VÝŠ-Z – práce ve výšce a nad volnou hloubkou – základní činnost,
- kapitola VÝŠ-R – práce ve výšce a nad volnou hloubkou – rozšířená činnost.
(Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2019)

2.2.2 Bojový řád JPO

Bojový řád JPO je zásadní dokument, který stanovuje standardizované postupy pro hasiče při různých typech událostí. Jeho cílem je zajistit efektivní, koordinovanou a bezpečnou činnost hasičů v různých situacích.

Obsahem jsou metodické listy, které poskytují taktické postupy pro různé situace. Tyto listy jsou rozděleny do kapitol podle témat:

- Kapitola D – dopravní nehody
- Kapitola L – nebezpečné látky
- Kapitola N – nebezpečí
- Kapitola O – obecné zásady
- Kapitola P – požární zásah
- Kapitola Ř – řízení
- Kapitola S – součinnost
- Kapitola T – technický zásah
- Kapitola Ob – ochrana obyvatelstva (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2017)

2.2.3 Konspekty odborné přípravy JPO

Konspekty odborné přípravy obsahují metodické listy, které jsou rozděleny do kapitol podle jejich zaměření. Jedná se o kapitoly požární taktika, která obsahuje základy požární taktiky, záchranné práce, hasební prostředky, věcné prostředky a kapitolu dopravní nehody.
(Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2008)

2.2.4 Katalogový soubor typová činnost složek IZS při společném zásahu

Tento soubor stanovuje postupy jednotlivých složek IZS při záchranných a likvidačních pracích, přičemž zohledňuje druh a povahu mimořádné události. Aktuálně zahrnuje celkem 17 typových činností, mezi které patří například zásah u špinavé bomby, události

s velkým počtem zraněných, epidemie ptačí chřipky, reakce na chemický útok v metru nebo situace s aktivním střelcem (Amok). (HZS ČR, 2023)

3 ODOBORNÁ PŘÍPRAVA HASIČŮ

Odborná příprava hasičů je zakotvena právními předpisy, zejména zákonem č. 133/1985 Sb. o požární ochraně a vyhláškou č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti JPO. Tato legislativa stanovuje obecný rámec odborné přípravy bez ohledu na kategorii jednotky.

Na základě uvedené legislativy byly vydány pokyny GŘ HZS ČR, které upravují konkrétní požadavky na odbornou přípravu:

- SIAŘ č. 3/2014, k odborné způsobilosti příslušníků HZS ČR,
- SIAŘ č. 3/2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů JSDHO a JSDHP.

3.1 Základní odborná příprava

Pro nové příslušníky HZS nebo členy JPO je základní odborná příprava velmi důležitá, a to proto aby byli schopni efektivně plnit své úkoly při ochraně života, zdraví a majetku. Tato příprava jim poskytuje nejen teoretické znalosti, ale i praktické dovednosti, které jsou klíčové pro správné a rychlé reakce na požáry a krizové situace.

3.1.1 Nástupní odborný výcvik příslušníků HZS ČR

Nástupní odborný výcvik (dále jen NOV) je určen pro příslušníky HZS ČR, kteří působí v JPO a mají oprávnění samostatně vykonávat službu při hašení požárů a řešení dalších mimořádných událostí, popřípadě pro příslušníky HZS, kteří mohou být zařazeni k výkonu služby v jednotkách HZS ČR. Tento kurz poskytuje získání podrobnějšího přehledu o struktuře a fungování HZS ČR a součástí je také příprava příslušníků k plnění služebních úkolů. Absolvent kurzu získá potřebné znalosti a dovednosti pro bezpečný výkon činností v rámci organizačního a operačního řízení. Jedná se například o to, jaké jsou podmínky pro vznik a šíření požáru, možná nebezpečí na místě zásahu, využití zásahových cest a principy označení nebezpečných látek. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2019)

Po splnění podmínek k přijetí do služebního poměru se uchazeč stává příslušníkem HZS ČR a je zařazen na stanici, kterou si zvolil. Tato stanice následně podává přihlášku na kurz NOV, který je zřizován SOŠ PO a VOŠ PO, pod kterou spadají školní výcviková zařízení HZS ČR v Brně a Zbirohu. Výcvik trvá 15 týdnů a zahrnuje celkem 600 hodin výuky. Před samotným nástupem do kurzu může příslušník vykonávat pomocné práce a účastnit se zásahů pouze pod dohledem zkušeného kolegy.

V roce 2020 došlo kvůli pandemii (COVID-19) ke zkrácení délky kurzu na 12 týdnů, což vedlo k zavedení nové formy vzdělávání. Výuka probíhala distančně prostřednictvím e-learningu, zatímco praktická část byla realizována prezenčně ve skupinách s omezeným počtem příslušníků.

Jednotlivé představení předmětů:

- Organizační část kurzu – 32 hodin – zahájení kurzu a závěrečná zkouška
- Organizace HZS ČR a výkon státní správy – V rámci tohoto předmětu, který má rozsah 29 hodin, se příslušník seznámí se základními právními předpisy týkajícími se služby u HZS ČR, konkrétně se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a zákonem č. 320/2015 Sb., o HZS ČR. Získá také přehled o systému vnitřní bezpečnosti ČR, který zahrnuje krizové řízení, krizové a havarijní plánování, a ochranu kritické infrastruktury. Příslušníci se naučí nejen, jak řešit mimořádné události, ale i jak jim předcházet. Hlavní část výuky je zaměřena na požární prevenci a preventivně výchovnou činnost.
- Zdolávání mimořádných událostí – Tento předmět je jedním z nejdůležitějších v rámci vzdělávacího programu a disponuje druhou nejdelší časovou dotací, která činí 96 hodin. Jeho cílem je vybavit příslušníky nezbytnými znalostmi o požárech, včetně jejich tříd, mechanismů šíření a základních principů hašení. Kromě toho se příslušníci seznámí s charakteristikami různých typů hasebních látek a naučí se je správně aplikovat podle konkrétní situace. Zásah u požáru je spojen s různými riziky, na která musí být příslušníci připraveni. Velká pozornost je věnována i nebezpečným látkám a postupům při zásahu v prostředí, kde se tyto látky vyskytují.
- Technické prostředky – Tento předmět, který má časovou dotaci 39 hodin, se zaměřuje na důkladné seznámení příslušníků s jejich osobní výstrojí a jejím správným využíváním během zásahu. Příslušníci musí mít podrobné povědomí o obsahu a vlastnostech své výstroje, která zahrnuje přilbu, ochrannou bundu, kalhoty, rukavice a zásahovou obuv. Kromě osobní výstroje se příslušníci naučí efektivně využívat širokou škálu technických prostředků, které jsou nezbytné pro úspěšné provádění záchranných a likvidačních prací. Jsou školeni v manipulaci s různými druhy lan, klíčů, proudnic a speciálními nástroji pro záchranné a vyprošťovací práce, jako jsou nosítka, páčidla, navijáky nebo hydraulické kleště.

Důležitou součástí výstroje je také dýchací přístroj a ochranné protichemické oděvy, které chrání před kontaminací nebezpečnými látkami.

- **Technický výcvik** – V rámci technického výcviku, který trvá 348 hodin, příslušníci absolvují praktické tréninky zaměřené na používání prostředků, které budou využívat při zásazích. Tyto tréninky probíhají v simulovaných podmínkách, kde se používají speciální trenažéry a prostředí, které napodobují reálné situace. Příslušníci se musí naučit orientovat v neznámém a zakouřeném prostředí a efektivně vyhledávat osoby v ohrožených oblastech. Výcvik probíhá v ohnivzdorných domech, které simulují různé scénáře, jako je požár v garáži nebo v suterénu budovy. Součástí výcviku je také použití ohňového kontejneru, který napodobuje různé typy požárů, včetně výbušného hoření a žíhavých plamenů. Dalším důležitým prvkem je trénink s požárními automobilovými žebříky, kde se příslušníci učí správně lézt na rozvinutý žebřík a používat seskokovou matraci. Tento praktický výcvik pomáhá ověřit připravenost hasičů na záchranu osob z výšky. Kromě denních výcviků jsou součástí kurzu i noční tréninky, které zahrnují například hašení požáru.
 - **Zdravotní a psychologická příprava** – Příslušníci HZS ČR jsou často prvními, kdo dorazí na místo zásahu, a proto musí být schopni rychle posoudit stav postižené osoby a rozhodnout o dalším postupu. V rámci 40hodinového výcviku se školí na modelových situacích, kde se zaměřují na rozpoznávání a ošetření různých druhů poranění, jako jsou popáleniny, otravy nebo krvácení. Příslušníci se také naučí manipulovat s defibrilátory, ručními dýchacími přístroji a dalšími zdravotnickými pomůckami.
 - **Spojení a komunikace** – Správná a efektivní komunikace je při zásahu naprosto zásadní. Příslušníci musí být schopni vzájemně se dorozumívat a koordinovat své kroky, aby zásah probíhal úspěšně a bezpečně pro všechny zúčastněné. K tomu je nezbytné, aby každý příslušník uměl obsluhovat analogové a digitální radiostanice, které umožňují přenos mluveného slova prostřednictvím elektrického signálu přenášeného vysokofrekvenčními radiovými vlnami. Tento výcvik trvá 16 hodin.
- (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2019)

Podle vyhlášky č. 247/2001 Sb., § 35 odst. 1, je na konci kurzu vykonána komisionální zkouška odborné způsobilosti, která hodnotí dovednosti a znalosti v souladu s učebními osnovami. Zkouška probíhá během tří dnů a zahrnuje všechny předměty. První den je zaměřen na praktickou zkoušku, zatímco následující dva dny se konají ústní zkoušky,

přičemž každý den se testují tři předměty. Po úspěšném absolvování závěrečné zkoušky získá příslušník osvědčení o odborné způsobilosti, čímž se stává plnohodnotným členem HZS ČR. Osvědčení je platné po dobu 5 let, po které je nutné jej pravidelně obnovovat. (Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO)

3.1.2 Základní odborná příprava příslušníků HZS ČR

Kurz základní odborné přípravy (dále jen ZOP) je určen pro příslušníky HZS ČR, kteří nejsou zařazení v JPO, ale vykonávají samostatně službu při zdolávání požárů a jiných mimořádných událostí. Účastníci kurzu získají přehled o organizační struktuře a úkolech HZS ČR, čímž se připraví na plnění povinností spojených s jejich pozicí. Celkový rozsah kurzu činí 120 hodin a skládá se z následujících částí:

- Organizační část kurzu – 11 hodin
- Organizace HZS ČR a výkon státní správy – 29 hodin
- Zdolávání mimořádných událostí – 23 hodin
- Základy pořadové přípravy, technického výcviku a technických prostředků – 37 hodin
- Zdravotní příprava a psychologická příprava – 40 hodin (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2019)

ZOP se zaměřuje na technický výcvik méně intenzivně než kurz NOV, protože je určena pro příslušníky, kteří se nebudou účastnit zásahů tak jako ti příslušníci, kteří NOV absolvovali. Kurz končí ústní závěrečnou zkouškou, po jejímž úspěšném absolvování účastníci obdrží osvědčení o odborné způsobilosti, které je nutné obnovovat každých 5 let.

3.1.3 Základní odborná příprava členů JPO ČR

Podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, mohou členové JSDHO vykonávat službu samostatně až po dokončení ZOP. Tato příprava musí být absolvována do jednoho roku od jejich zařazení do jednotky a její minimální rozsah je stanoven na 40 hodin, kdy o jejím absolvování se vede písemná dokumentace. (Pokyn GŘ HZS ČR, 2014)

Obsah ZOP člena dobrovolné jednotky zahrnuje tyto oblasti:

- Organizace požární ochrany – hasiči se seznamují s organizací požární ochrany, strukturo a úkoly JPO ČR, včetně principů plošného pokrytí a předurčenosti jednotek. Dále se učí fungování IZS, organizaci vlastní jednotky, orientaci

v zásahovém obvodu, správné komunikaci při zásahu a plnění povinností souvisejících s jejich rolí a speciálními prostředky.

- Ochrana zdraví a bezpečnost hasiče – hasiči se učí používat a udržovat své ochranné prostředky a osvojit si zásady ochrany zdraví při zásahu, včetně identifikace možných nebezpečí. Součástí výcviku je také bezpečné nastupování a vystupování z vozidla, pravidla jízdy k zásahu a způsob označování hlavních uzávěrů a vypínačů energií. Dále se zaměřují na rozpoznávání nebezpečných látek a správné označování tlakových nádob.
- První pomoc – hasiči se učí zásady transportu osob a poskytování první pomoci při životně ohrožujících stavech, jako je selhání životních funkcí, zevní krvácení, intoxikace, popálení, poleptání, zlomeniny atd. Získávají znalosti o fyziologii dýchání, účincích zplodin hoření na organismus a symptomech poranění páteře. Součástí je také seznámení s vybavením pro poskytování první pomoci, kterým jednotka disponuje.
- Požární prevence – hasiči se seznamují s hodnocením stavebních materiálů z hlediska hořlavosti, požárním členěním budov a únikovými cestami. Dále se učí o požárně bezpečnostních zařízeních, zásobování vodou a povinnostech v oblasti požární ochrany. Součástí je také ochrany stop a důkazů pro zjištění příčiny vzniku požáru.
- Požární taktika – zahrnuje poznatky o procesu hoření, šíření požáru, jeho přerušení a identifikaci ohniska požáru. Dále se zaměřuje na účinky zplodin hoření a kouře, metody odvětrávání objektů a aplikaci vhodných hasebních látek. Hasiči se také učí o organizaci řízení zásahu, provádění průzkumu a pohybu v neznámém prostředí a o metodách záchrany osob a zvířat. Součástí jsou také záchranné práce na vodě.
- Technický výcvik – zahrnuje různé techniky vázání uzlů, jištění, polohování a sebezáchranu sláněním. Dále se zaměřuje na správné použití přenosných žebříků a na manipulaci s hadicovým vedením, jak pro čerpání vody, tak pro dopravní a útočné vedení. (Pokyn GŘ HZS ČR, 2014)

Po dokončení ZOP mohou hasiči dále rozšiřovat své znalosti a dovednosti na základě rozhodnutí velitele jednotky. Členové mohou získat různé kvalifikace jako je například kurz nositele dýchací techniky, strojníka, velitele, technika chemické a technické služby apod. K vykonávání těchto specializovaných funkcí je nutné absolvovat odpovídající kurzy

odborné způsobilosti, které organizují vzdělávací zařízení HZS kraje nebo jiné subjekty spolupracující s HZS. (Pokyn GŘ HZS ČR, 2014)

3.2 Pravidelná odborná příprava

Pravidelná odborná příprava hasičů zahrnuje rozvoj odborných znalostí, tělesné přípravy, praktických dovedností. Součástí jsou také specializované výcviky, přednášky a semináře. GŘ HZS ČR každoročně stanovuje témata pravidelné odborné přípravy podle typu jednotky. V následujících kapitolách se zaměřím na specifika přípravy u HZS ČR a JPO ČR.

3.2.1 Pravidelná odborná příprava HZS ČR

Každý příslušník HZS ČR je povinen jednou ročně absolvovat danou přípravu, která slouží k ověření jeho znalostí a dovedností. Celý proces zahrnuje teoretickou, praktickou a tělesnou přípravu.

- Teoretická příprava – probíhá především v učebnách a zaměřuje se na prohlubování znalostí v oblasti požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Výuka probíhá hlavně formou přednášek vedených veliteli či odborníky a často se využívá také samostudium. Používají se didaktické pomůcky, jako jsou dataprojektory, počítače a interaktivní tabule. Znalosti hasičů jsou prověřovány jednou ročně komisí, přičemž průběžné ověřování během výuky závisí na vyučujícím.
- Praktická příprava – probíhá v areálu hasičské stanice, kde se využívají prostory jako jsou dílny, garáže nebo venkovní prostory a v některých případech i speciální trenážery. Cílem je získání dovedností a vědomostí potřebných pro zásahy, včetně nácviku součinnosti družstva a osvojení si věcných a technických prostředků, kterými jednotka disponuje. Znalosti jsou prověřovány jedenkrát ročně přezkoušením. K ověření znalostí mohou být také použita taktická nebo prověřovací cvičení zahrnutá do ročního plánu odborné přípravy.
- Tělesná příprava – tvoří nedílnou součást odborné přípravy hasičů, protože dobrá fyzická kondice je klíčová pro výkon tohoto povolání. Pro udržování a zlepšování jejich kondice je vymezena časová dotace v denním řádu. Tělesná příprava se provádí v posilovnách, tělocvičnách nebo na venkovních hřištích a zaměřuje se na zvyšování vytrvalosti a síly. Nejčastějšími aktivitami jsou například míčové hry, posilování a také disciplíny požárního sportu. Přezkoušení zahrnuje silové

a vytrvalostní disciplíny mezi kterými si může příslušník vybrat, kterou bude absolvovat. Jedná se o plavání na 200 metrů s libovolným stylem nebo běh na 2000 metrů. U silových disciplín je k dispozici několik variant, jako jsou například shyby, kliky, přednožování nebo sed-leh. (Pokyn GŘ HZS ČR, 2021)

3.2.2 Pravidelná odborná příprava JPO ČR

Pravidelná odborná příprava členů JPO se koná každoročně a zahrnuje jak prohloubení znalostí, tak fyzickou přípravu, prověřovací a taktická cvičení. Součástí této přípravy je i přezkoušení z bezpečnosti práce jednou za dva roky a ověřování dovedností souvisejících s používáním požární techniky nebo práce s izolačním dýchacím přístrojem.

Organizaci a kontrolu této přípravy zajišťuje velitel jednotky, přičemž základní zaměření stanoví Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR. Toto zaměření rozpracovává HZS kraje a případně může doplnit další témata.

Velitel jednotky vytváří roční plán odborné přípravy a zároveň se snaží přizpůsobit předurčenost jednotky k záchranným pracím. Do přípravy mohou být zahrnuta školení, porady či specializační kurzy ve vzdělávacích zařízeních.

Určení členové jednotky vykonávající speciální činnosti v dobrovolné jednotce musí absolvovat v rámci odborné přípravy specializační kurzy, které jsou následně zakončeny ověřením znalostí a je jim vydáno potvrzení o absolvování kurzu.

Jedná se zejména o tyto funkce a specializační kurzy:

- Technik technické a chemické služby
- Nositel dýchací techniky
- Technik ochrany obyvatelstva
- Základy zdravotnických znalostí
- Obsluha motorových pil
- Práce na vodě
- Vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel

Podle §18 vyhlášky o JPO musí záznam o pravidelné odborné přípravě obsahovat údaje uvedené v § 36 odst. 4 téže vyhlášky. Tento záznam musí obsahovat téma odborné přípravy,

datum konání a seznam přítomných členů jednotky. V případě, že je tématem ochrana zdraví a života hasičů při zásahu je potřeba doplnit i podpisy jak hasičů, tak i školitelů.

Každý člen jednotky musí být jednou ročně přezkoušen ze získaných znalostí a praktických dovedností, jak stanoví § 32 vyhlášky o JPO. Z výsledků přezkoušení se vyhotovuje protokol, který je součástí dokumentace o odborné přípravě.

Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR usiluje o postupné zveřejňování zpracovaných témat odborné přípravy na webové stránce určené k podpoře velitelů jednotek. Tuto stránku provozuje SOŠ PO a VOŠ PO Frýdek-Místek na adrese www.hasici-vzdelavani.cz, kde je řada materiálů týkajících se výkonu služby v JPO.

Pro JPO byly stanoveny normy znalostí pro funkce hasič, strojník I/II, technik technické a chemické služby, technik ochrany obyvatelstva, velitel družstva a velitel JPO. Tyto normy znalostí jsou obsaženy v pokynu GŘ HZS ČR č. 54/2013. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2014)

4 DALŠÍ MOŽNOSTI PROFESNÍHO ROZVOJE HASIČE

Ačkoli se může zdát, že kurzy NOV a ZOP poskytují hasičům veškeré potřebné znalosti a dovednosti pro výkon jejich povolání, ve skutečnosti tomu tak není. Mnozí příslušníci se zaměřují na určitou oblast, což vyžaduje získání specifických odborných znalostí a dovedností. Z tohoto důvodu HZS ČR organizuje specializační kurzy, které slouží k získání odborné způsobilosti pro výkon služby v určité oblasti.

V následujících kapitolách budou podrobněji představeny kurzy odborné způsobilosti a specializační kurzy pro příslušníky HZS a JPO ČR.

4.1 Kurzy odborné způsobilosti pro příslušníky HZS ČR

Chemická služba – Cílem tohoto kurzu je vyškolit hasiče pro práci v chemické službě, zahrnující teoretické (právní předpisy, technické normy, metodické listy, služební předpisy atd.) a praktické dovednosti (obsluha, údržba, manipulace a metodika práce s chemickými prostředky, informační podpora pro rozhodovací proces atd.). Program připravuje účastníky na roli technika chemické služby v oblasti organizačního a operačního řízení, včetně manipulace s tlakovými lahvemi. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2010)

Strojní služba – Cílem odborného vzdělávání v oblasti strojní služby je seznámit příslušníky s pravidly strojní služby v jednotkách HZS ČR, které jsou zajišťovány HZS kraje v souladu s Řádem strojní služby. Tento řád stanovuje jednotné postupy pro výkon služby, včetně úkolů, které se týkají zajištění provozuschopnosti, používání, zkoušení, kontrol, údržby a skladování věcných prostředků požární ochrany. Kurz trvá 3 týdny a po jeho úspěšném absolvování získá hasič certifikát, který potvrzuje jeho odbornost jako strojník a obsluhovatel výškové techniky.

Úkolem strojní služby je zajistit, aby prostředky strojní služby, jak v provozu, tak ve záloze, byly plně provozuschopným stavu. Strojník je hasič, který řídí požární automobil při výjezdu k zásahu a obsluhuje ho během zásahu. Po skončení zásahu se strojník vrací na stanici, kde připraví techniku k dalšímu použití, což zahrnuje doplnění provozních kapalin a kontrolu požárních prostředků. Hasič, který chce vykonávat funkci strojníka, musí být starší 21 let a mít řidičské oprávnění pro skupiny C a E. (Vyhláška č. 226/2005 Sb., kterou se mění vyhláška MV č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti JPO)

V rámci praktického výcviku je školení vedeno technikem strojní služby, který přezkoušuje ostatní příslušníky směny v ovládání výjezdové techniky, znalostech uložení a používání materiálu a dalších aspektech. I když ne všichni příslušníci mají odbornost "hasič – strojník", školení v ovládání strojní techniky je součástí výcviku pro všechny. Některé části školení jsou zaměřeny na přípravu na další kariérní růst, a všechny příslušníky připravují na možné profesní uplatnění v různých oblastech. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2014)

Technická služba – Tento kurz je zaměřen na získání dovedností potřebných pro obsluhu a údržbu prostředků technické služby, a to včetně pravidelných kontrol a případných oprav. Účastníci kurzu se také naučí, jak vést dokumentaci a evidenci prostředků technické služby, jak bezpečně manipulovat s tlakovými lahvemi a o poskytování odborných informací o nasazení vybraných prostředků technické služby. Součástí je také příprava na realizaci školení a výcviku uživatelů prostředků technické služby. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2017)

Spojová služba – Tento kurz se zaměřuje na zajištění efektivní komunikaci mezi hasiči, seznamuje tedy účastníky s organizací radiového provozu u HZS ČR a s obsluhou různých typů radiostanic, které se využívají v požární ochraně – základnové, vozidlové a přenosné radiostanice. Účastníci kurzu se naučí provádět údržbu, opravy a kontrolu funkčnosti prostředků spojové služby, která se provádí při nástupu do služby, včetně ověření spojení.

Hasič-spojař musí ovládat znalosti o spojovací technice používané u HZS ČR a řídit se řádem spojové a informační služby. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2014)

Kurz strojníků – Účastníci tohoto kurzu se seznámí s činností strojní služby, takticko-technickými parametry požární techniky a věcných prostředků strojní služby.

Naučí se ovládat požární vozidla a zařízení, zajišťovat jejich provozuschopnost, vést potřebnou dokumentaci a provádět pravidelné kontroly a zkoušky. Součástí výuky je i zvládnutí právních předpisů týkajících se provozu vozidel a bezpečnosti při jízdě k zásahu. Kurz klade důraz na bezpečné řízení, defenzivní jízdu, zásady nouzového dojetí, vlečení vozidel a správné ustavení techniky v různých podmínkách. Dále se účastníci naučí efektivní zásady odběru vody z různých zdrojů a její dopravy k místu zásahu. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2022)

Mezi kurzy odborné způsobilosti dále patří:

- Ochrana obyvatelstva a krizové řízení

- Požární prevence
- Taktické řízení
- Takticko-strategické řízení
- Operační řízení
- Operační řízení II
- Speciální jazyková příprava 112

4.1.1 Specializační kurzy pro příslušníky HZS ČR

HZS ČR nabízí širokou škálu specializačních kurzů pro příslušníky HZS ČR, které jsou organizovány ZÚ HZS ČR a zaměřují se na různé typy činností, které jsou potřebné při zásazích a různých krizových situacích.

Kurz nositelů dýchací techniky NDT-16 – Cílem kurzu je naučit hasiče používat izolační dýchací přístroj jak po teoretické stránce (seznámení s izolačním dýchacím přístrojem včetně ochranné masky a s právními předpisy na úseku PO týkající se této činnosti), tak po praktické stránce (výcvik v polygonu s izolačním dýchacím přístrojem, který je přiblížen reálnému zásahu). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2017)

Obsluha přenosných motorových pil v JPO – Tento kurz je zaměřen na bezpečnost práce s motorovými přenosnými pilami, jejich údržbu a na různé techniky při jejím používání. V rámci tohoto kurzu absolvent získává oprávnění obsluhovat i rozbrušovací pilu. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2019)

Vůdce malého plavidla – Kurz je určen pro získání oprávnění k vedení malých plavidel při zásazích na vodních plochách. Obsahem je teoretická část (legislativa, technické základy plavidel, pravidla plavebního provozu a zásady bezpečnosti práce a první pomoci při činnostech na vodě) a praktická část (ovládání malého plavidla na stojaté a tekoucí vodě, manévrování, zakotvení, proplouvání plavebními komorami a zvládání mimořádných událostí na vodě). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2021)

Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech – Tento kurz je určen pro hasiče, kteří se mohou při výkonu služby setkat se situacemi vyžadujícími manipulaci se zvířaty. Obsahem je teoretická část (základy chování zvířat, bezpečnost práce při zacházení se zvířaty, zásady první pomoci pro zvířata a postupy při nutnosti usmrcení zvířat) a praktická část (manipulace s různými druhy zvířat, použití odchytových pomůcek

a technik, simulace reálných zásahů zahrnujících evakuaci a záchranu zvířat). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2010)

Kurz jeřábníků a vazačů – Kurz je zaměřen na správné a bezpečné používání jeřábů a vazačských pomůcek při práci s těžkými materiály nebo při záchranných operacích. Obsahem je teoretická část (základní informace o typech jeřábů a vazačských prostředcích, legislativa a normy týkajících se bezpečnosti práce při manipulaci s břemeny, základy teorie zvedání břemen) a praktická část (manipulace s různými druhy břemen, používání vázacích technik a správného ukotvení břemen, zajištění stability při zvedání břemen, práce s různými typy jeřábů a vazačského vybavení). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2006)

Kurz potápěčů I. stupně – Tento kurz je zaměřen na získání základních znalostí a dovedností potřebných pro efektivní a bezpečné provádění potápěčských činností. Obsahem je teoretická část (základy potápění, bezpečnostní předpisy, první pomoc a komunikace pod vodou) a praktická část (bazénové cvičení, nácvik potápěčských dovedností a simulace reálných situací). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2017)

Kurz potápěčů II. - III. stupně – Po úspěšné absolvování kurzu “Potápěč I. stupně“ mohou příslušníci HZS ČR pokračovat v dalším vzdělávání a získat vyšší kvalifikaci.

Potápěč II. stupně je proškolen na hlubinné potápění, orientaci v podvodním prostředí a na práci s pokročilým potápěčským vybavením. Potápěč III. stupně je schopen provádět specializované potápěčské práce pod vodou v hloubce přes 40 m nebo v prostředí neumožňujícím přímý výstup k hladině. Je proškolen i na potápění s jinými typy dýchacích přístrojů. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2017)

Kurz obsluhy CCS-COBRA – Kurz se zaměřuje na výcvik instruktorů pro obsluhu vysokotlakého řezného a hasicího zařízení Cold Cut Systems COBRA (CSS-COBRA). Obsahem je teoretická část (seznámení s vlastnostmi zařízení, možné způsoby použití zařízení COBRA – chlazení, hašení a řezání, seznámení s předpisy a normami týkajícími se používání) a praktická část (používání přídavného zařízení ColdTap a řezného rámu, kontrola a údržba zařízení, simulace reálných zásahů s využitím tohoto zařízení). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2016)

Další specializační kurzy pro příslušníky HZS ČR:

- Instruktor obsluh motorových pil v JPO Z/P
- Instruktor u vyprošťování dopravních nehod

- Detekce, monitorování a odběr vzorků nebezpečných chemických látek
- Dekontaminace hasičů
- Kurz radiační ochrany D6 – RA / D6 – RB
- Instruktory potápění
- Potápění s dýchací směsí NITROX
- Příprava pracovníků kontroly a interního auditu
- Rozhodčí instruktor v požárním sportu Z/Z-E
- ZOP hasičů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou
- POP hasičů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou
- ZOP hasičů – instruktorů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou
- POP hasičů – instruktorů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou
- Odborná příprava hasičů – instruktorů vzdělávacích zařízení MV – GŘ HZS ČR pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou
- ZOP – OP, odborná příprava osob pověřených péčí o prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, pro příslušníky HZS ČR
- Posttraumatická intervenční péče
- Psychologické aspekty řízení lidských zdrojů v HZS ČR
- Příprava příslušníků HZS ČR na vykonání služební zkoušky
- Práce na divoké vodě
- Neodkladná zdravotnická pomoc
- Kurz vedoucích a velitelů složek IZS
- Radiová komunikace v PO
- Rozhodčí instruktor v disciplínách TFA – Z (HZS ČR, 2025)

4.1.2 Kurzy prevence

Kurzy prevence, které HZS ČR nabízí poskytují účastníkům znalosti a dovednosti potřebné k efektivnímu výkonu činností v oblasti požární prevence, včetně kontrolní činnosti,

stavební prevence, vyšetřování příčin požárů, preventivně výchovné činnosti v HZS, doplňkové kurzy a dokumentace při vyšetřování požárů. (HZS ČR, 2025)

4.1.3 Kurzy k prodloužení odborné způsobilosti

Kurzy k prodloužení odborné způsobilosti u HZS ČR jsou určeny pro příslušníky, kteří již získali osvědčení o odborné způsobilosti a potřebují jeho platnost prodloužit. Platnost osvědčení je obvykle pět let, kdy po uplynutí je nutné absolvovat příslušný kurz a úspěšně složit přezkoušení. (HZS ČR, 2025)

4.2 Kurzy odborné způsobilosti pro členy JPO ČR

Tato kapitola se zaměřuje na přehled kurzů odborné způsobilosti, které mohou absolvovat členové JPO ČR. Jednotlivé kurzy slouží k získání nebo rozšíření odborných dovedností potřebných pro výkon specifických funkcí v rámci JSDHO a JSDHP.

V-40 velitelů družstev a JSDHO a JSDHP– Tento kurz připravuje účastníka na vedení jednotky nebo členů družstva jednotky při plnění standartních úkolů stanovených JPO. Obsahem je teoretická část (legislativa, metodické předpisy Bojového řádu JPO, Pokyny GŘ HZS ČR) a praktická část (cvičení jednotky, práce ve výškách a nad volnou hloubkou – jištění, sebezáchrana a základy lanové techniky, práce s věcnými prostředky spojové služby, zásady první pomoci apod.). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2014)

S-40/ S-16/ S-8 strojníků JSDHO a JSDHP – Tyto kurzy jsou určeny pro budoucí, ale také pro stávající strojníky, kteří si prostřednictvím těchto kurzů mohou prodloužit platnost osvědčení odborné způsobilosti.

VDN-SDH vyprošťování u dopravních nehod pro předurčené členy JSDHO – Cílem tohoto kurzu je příprava absolventů na efektivní a bezpečné zásahy u dopravních nehod. Obsahem kurzu je seznámení se s postupy vyprošťování, zásady bezpečnosti práce, psychologie a komunikace se zraněnými. Dále se naučí ovládat technické prostředky určené k vyprošťování, vyhodnocovat situace na místě zásahu a volit optimální řešení a postup u dopravních nehod. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2020)

NDT-16 nositelů dýchací techniky – Cílem kurzu je připravit hasiče na správné a bezpečné používání izolačních dýchacích přístrojů při zásazích v zakouřeném prostředí nebo v prostředí s výskytem nebezpečných látek. Obsahem je teoretická část (fyziologie dýchání,

práce a údržba dýchací techniky, uživatelská kontrola) a praktická část (výcvik s izolačním dýchacím přístrojem v zakouřeném prostředí). (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2017)

Práce na vodě pro členy JSDHO nebo JSDHP, které mají ve vybavení člun – Cílem tohoto kurzu je naučit členy JPO bezpečně ovládat plavidlo, pracovat na vodní hladině při zásahu, správně používat osobní ochranné prostředky a zvládat sebezáchranu. Součástí je i praktický výcvik, který zahrnuje výcvik na vodní ploše, nácvik manipulace s člunem, kotvení či přistávání. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2007)

Základy zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných JPO – Účastníci tohoto kurzu se učí poskytovat první pomoc, provést kardiopulmonální resuscitaci, zastavit krvácení a mnoho dalšího. Dobrovolní hasiči jsou tak připraveni zasahovat u zraněných osob a poskytnout jim předlékařskou první pomoc ještě před příjezdem záchranářů. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2014)

OMP - 2014 obsluha motorových pil v JPO – Tento kurz je zaměřen na bezpečnost práce s motorovými přenosnými pilami, jejich údržbu a na různé techniky při jejím používání. V rámci tohoto kurzu absolvent získává oprávnění obsluhovat i rozbrušovací pilu. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2019)

Další kurzy odborné způsobilosti pro členy JPO:

- Technik OO pro členy JSDHO
- IOMP – Z–2014 instruktor obsluhy motorových pil PO-Z
- IOMP – P–2014 instruktor obsluhy motorových pil PO-P
- TCH-16 technik dobrovolné JPO
- T-STs technik strojní služby JSDHO
- ZOP – OP – JPO II – VI odborná příprava osob pověřených péčí o prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou
- IMZ – VVH – JSDHO pro rozšířenou činnost v oblasti práce ve výšce a nad volnou hloubkou
- V-8 příprava k prodloužení splatnosti odborné způsobilosti velitelů družstev a velitelů JSDHO a JSDHP. (HZS ČR, 2021)

5 TRENDY VE VZDĚLÁVÁNÍ HASIČŮ

Tato kapitola se zaměřuje na aktuální trendy ve vzdělávání hasičů, které jsou stále více ovlivněny moderními technologiemi. Nejprve si představíme e-learning, následně simulační systémy, výcvikové trenažery a další novinky ve vzdělávání hasičů.

5.1 E-learning

V posledních letech se e-learning stal běžnou součástí distančního vzdělávání, při kterém se využívá elektronických edukačních technologií, kde „E“ znamená elektronické a „learning“ vzdělávání. Tento pojem byl poprvé použit v roce 1999 na semináři organizovaném společností CBT v New Yorku. (Sander, 2019)

Tato metoda umožňuje studium kdykoliv a kdekoliv se nacházíte a usnadňuje přístup k výukovým materiálům, které by jinak mohly být obtížně dostupné. Významný rozvoj e-learningu nastal po vstupu ČR do Evropské unie v roce 2004, především díky projektům financovaným z Evropského sociálního fondu. (Dušek, 2011)

5.1.1 E-learning a odborná příprava hasičů

Portál Hasiči-vzdělávání je společným projektem Ministerstva vnitra GŘ HZS ČR a SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku. Cílem je vytvořit zdroj informací, který bude výrazným přínosem pro oblast odborné přípravy JPO. Materiály pro podporu odborné přípravy na tomto serveru mají různou podobu – od textů, obrázků přes videozáznamy, prezentace až po tzv. elektronické přednášky. Všechny materiály jsou průběžně aktualizovány tak, aby byly vždy v souladu se skutečnými potřebami odborné přípravy JPO.

V souladu s Pokynem ředitele HZS ČR č. 57/2013 a pokynem č. 11/2014 byly stanoveny zásady pravidelné odborné přípravy obsluhovateli a instruktorů motorových pil. V návaznosti na tyto předpisy byl k 1. květnu 2014 spuštěn interaktivní 3D videokurz, který využívá 3D projekce k efektivnějšímu znázornění a pochopení látky. (Centrum pro bezpečný stát o.s., 2014)

Provoz kurzu zajišťuje Centrum pro bezpečný stát o. s. ve spolupráci s Institutem ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč a SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku. Obsahovou stránku kurzu garantuje Centrum pro bezpečný stát o. s., a to pod odborným dohledem kpt. Zdeňka Ondráčka. Metodika kurzu byla certifikována Ministerstvem vnitra – GŘ HZS ČR pod číslem CERO 3/2015.

Kurz je určen jak příslušníkům HZS ČR, tak členům JPO. O zařazení konkrétních osob do kurzu rozhoduje příslušný HZS kraje. Administrace a přístup uživatelů je zajišťována SOŠ PO a VOŠ PO Frýdek-Místek ve spolupráci s krajskými HZS. Postup při zpřístupnění kurzu je obdobný jako v případě e-learningových kurzů, například kurzu pro velitele jednotek V-40.

Z dosavadních zkušeností vyplývá, že moderní formy vzdělávání u jednotek požární ochrany vycházejí z aktuálních trendů, respektují oborové koncepční dokumenty, podporují využívání e-learningových systémů a přinášejí pozitivní výsledky, zejména při odborné přípravě velitelů a obsluhovatelů specializované techniky, jako jsou motorové pily. (Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, 2016)

5.2 Fire Dragon 9000

Fire Fragon 9000 je moderní mobilní ohňový trenažér vyvinutý společností Dräger Safety, který umožňuje realistický výcvik hasičů a složek IZS v simulovaných podmínkách požáru. Tento trenažér je umístěn v návěsu kamionu a je navržen tak, aby co nejvěrněji napodobil skutečné situace, se kterými se mohou hasiči setkat při zásahu.

Obrázek 2 Výcvikový trenažér Fire Dragon 9000

(hasičovo.cz, 2023)

5.2.1 Klíčové vlastnosti Fire Dragon 9000

Realistické scénáře – Trenažér nabízí různé výcvikové prostory, jako jsou obývací pokoj, sklepní kóje nebo schodiště, kde lze simulovat různé požáry a situace, včetně náhlých zahoření nebo zhoršení podmínek v únikových cestách.

Bezpečnostní prvky – Systém je vybaven pokročilými bezpečnostními technologiemi, které monitorují teplotu a koncentraci plynů. V případě překročení bezpečnostních limitů nebo poruchy dojde k okamžitému zastavení provozu, čímž je zajištěna bezpečnost cvičících hasičů. (Požáry.cz, 2021)

Mobilita a flexibilita – Díky své mobilní konstrukci může být Fire Dragon 9000 snadno přepravován na různá místa, což umožňuje provádět výcvik přímo v místě potřeby.

5.2.2 Využití v ČR

V červnu 2023 proběhl výcvik profesionálních hasičů v areálu společnosti Dräger Safety v Čestlicích. Během tohoto cvičení si hasiči mohli vyzkoušet zásahy v simulovaných podmínkách, které věrně napodobují skutečné požáry v uzavřených prostorech. (Hejzar, 2023)

V listopadu 2023 se uskutečnil specializovaný výcvik pro jednotky sborů dobrovolných hasičů (SDH) v Moravskoslezském kraji. Výcvik probíhal ve dvou víkendech v areálech Ústřední hasičské školy Jánské Koupele a SOŠ PO a VOŠ PO Frýdek-Místek. Cílem bylo zvýšit úroveň znalostí a praktických dovedností hasičů při zásazích v uzavřených prostorech. (Hejzar, 2023)

V říjnu 2020 absolvovalo 64 vojenských hasičů výcvik ve Staré Boleslavi. Cílem bylo zdokonalit schopnosti příslušníků vojenských hasičských jednotek při likvidaci požárů v uzavřených prostorech, především zásady bezpečného a efektivního pohybu v prostředí s nízkou viditelností a vysokou teplotou.

5.3 Modernizace nových trenažérů ve Zbirohu

Ve Zbirohu na Rokycansku bylo modernizováno ŠVZ HZS ČR, které slouží k výcviku hasičů a dalších složek IZS. Projekt, realizovaný v letech 2016 až 2022, byl financován z 85 % prostřednictvím evropských fondů a z 15 % ze státního rozpočtu, s celkovými náklady přesahujícími 100 milionů korun.

Modernizace zahrnovala výstavbu a rekonstrukci několika výcvikových stanovišť, včetně protiplynového polygonu, výukových pracovišť chemické, technické a strojní služby, venkovní nádrže na vodu a velké kryté výcvikové haly s požární věží a lezeckou stěnou. Cílem bylo vytvořit podmínky pro získání odborných znalostí a nácvik dovedností potřebných k řešení reálných situací.

Díky těmto investicím mají hasiči a další složky IZS k dispozici moderní zázemí pro kvalitní přípravu na výkon služby, včetně simulace zásahů v různých podmínkách. Projekt přispěl k rozvoji specifických dovedností a nácviku součinnosti jednotlivých složek IZS při řešení mimořádných událostí. (Burda, 2024)

5.4 Moderní technologie ve výcviku

Moderní technologie se stále častěji uplatňují ve výcviku a odborné přípravě příslušníků HZS a členů JPO. Tyto technologie výrazně zlepšují efektivitu výcviku a připravenost hasičů na různorodé krizové situace. V této kapitole se zaměřím na několik klíčových technologií, které jsou v současnosti využívány k podpoře výcviku a operativního nasazení hasičských jednotek.

5.4.1 Technologie XVR

Technologie XVR (Extended Virtual Reality) je pokročilý simulační nástroj, který umožňuje hasičům trénovat ve virtuálním prostředí, které co nejvíce imituje reálné krizové situace. Tento systém se používá k simulaci požárních a záchranných operací v kontrolovaných podmínkách, což umožňuje bezpečně trénovat i ve vysoce nebezpečných scénářích.

XVR umožňuje příslušníkům HZS a JPO nejen procvičovat zásahy, ale také efektivně komunikovat mezi členy týmu, analyzovat strategické rozhodování a koordinovat činnosti během složitých akcí. Výhody spočívají v minimalizaci rizik při výcviku a opakování scénářů bez vysokých nákladů na reálné vybavení. (Haelterman, 2020)

5.4.2 Drony

Drony se stávají nezbytným nástrojem nejen pro monitoring a průzkum, ale i pro výcvik hasičů. V praxi mohou drony poskytovat živé záběry z terénu a umožňují rychlou analýzu situace při zásahu, což šetří čas a zvyšuje efektivitu rozhodování. Drony jsou schopné

mapovat rozsah požárů, lokalizovat ohniska a zachytit klíčové informace, které mohou být obtížně dostupné z jiných zdrojů.

Pro výcvik hasičů jsou drony využívány k simulaci scénářů, kde se účastníci školení učí využívat drony k analýze situace v terénu. Drony tak nejen zefektivňují výcvik, ale i připravují příslušníky k práci s novými technologiemi, které se stávají běžnou součástí moderního hasičského vybavení. (Asteria aerospace, 2025)

5.4.3 Termokamery

Termokamery představují důležitý prvek technického vybavení u HZS ČR a taktéž u JPO. Hasiči využívají termokamery především při požárech, kde slouží ke zjišťování teplotních rozdílů, detekci skrytých ohnisek a měření teploty konstrukčních prvků. Nezastupitelnou roli sehrávají rovněž při vyhledávání osob v prostorech se sníženou viditelností, což přispívá ke zvýšení efektivity záchranných prací a bezpečnosti zasahujících hasičů.

Při jejich výběru je kladen důraz na vysokou odolnost vůči extrémním podmínkám, jednoduchost ovládání v zásahových rukavicích a kompatibilitu s osobní výstrojí. Moderní termokamera často disponuje funkcemi, jako je záznam obrazu, automatické teplotní režimy, vysoká teplotní citlivost a široký teplotní rozsah.

Tato technologie přináší významný přínos také v oblasti školení, výcviku a zpětné analýzy zásahů. (HZS ČR, 2015)

5.4.4 Roboti

S rychlým vývojem moderních technologií nacházejí své uplatnění v požární ochraně také robotické systémy, které významně zvyšují bezpečnost, efektivitu a možnosti zásahů v extrémně nebezpečných podmínkách. Tyto roboty jsou konstruovány tak, aby mohly operovat tam, kde by byl zásah člověka příliš rizikový – například při požárech s rizikem výbuchu, v chemicky zamořených oblastech, v těžko přístupném terénu nebo v prostředí s vysokou teplotou.

V roce 2024 byl v ČR nasazen robot Colossus při požáru vlakových cisteren v Hustopečích nad Bečvou. Tento francouzský stroj je jedním z nejpokročilejších hasičích robotů na trhu. Je schopen odolat teplotám až 900 °C, pohybovat se v obtížném terénu a dálkově ovládat vodní dělo s výkonem až 3000 litrů za minutu. Nasazení Colossusu výrazně snížilo riziko pro zasahující hasiče a umožnilo efektivní likvidaci požáru v prostoru s vysokou koncentrací

hořlavých látek. Robot byl do zásahu nasazen prostřednictvím specializovaného záchranného týmu a jeho přítomnost potvrdila význam podobných technologií pro zvýšení bezpečnosti a efektivity záchranných operací. (Požáry, 2025)

Kromě zahraničních robotických systémů se na trhu objevují také česká řešení. Například společnost ProLab engineering vyvinula robot UGV HECTOR Firefighting, který je určen pro hašení v extrémně náročných podmínkách – jako jsou průmyslové haly nebo městské oblasti s nebezpečnými látkami. Tento robot je rovněž vybaven kamerami, senzory a vodním systémem. (Team4Ukraine, 2025)

Obrázek 3 Víceúčelový hasičský robot Colossus

(Požáry.cz, 2025)

6 DÍLČÍ ZÁVĚR

Teoretická část této práce poskytla ucelený a systematický přehled o vzdělávacím systému a odborné přípravě příslušníků HZS ČR a členů JPO. Popsána byla organizační struktura HZS ČR, včetně specifických útvarů a vzdělávacích zařízení, jako je SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku, jež představují klíčové instituce v oblasti odborného vzdělávání hasičů.

Byly analyzovány hlavní vzdělávací instituce a metodické předpisy, které vymezují obsah a formu odborné přípravy, přičemž byla zohledněna jak příprava příslušníků HZS ČR, tak členů JPO. Pozornost byla věnována nejen základní a pravidelné odborné přípravě, ale také možnostem profesního růstu prostřednictvím různorodých specializačních a kvalifikačních kurzů. Tyto kurzy napomáhají udržení a rozšiřování odborné způsobilosti a zajišťují schopnost reagovat na měnící se požadavky výkonu služby.

Samostatnou kapitolu tvořila analýza současných trendů ve vzdělávání, mezi něž náleží zejména digitalizace výcviku prostřednictvím e-learningu, zavádění pokročilých trenažérů, simulačních technologií a využívání moderních prostředků jako jsou bezpilotní systémy, termokamery nebo robotická technika. Tyto inovace významně přispívají ke zkvalitnění výcvikového procesu a zvyšují jeho realističnost a bezpečnost.

Významnou roli ve formování vzdělávacího systému sehrává rovněž legislativní rámec, zejména zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, a navazující prováděcí předpisy, které určují základní požadavky na odbornou způsobilost, strukturu vzdělávání i pravidla jeho organizace. Důležitá je rovněž meziresortní spolupráce v rámci integrovaného záchranného systému, která klade zvýšené nároky na jednotnost výcviku a schopnost společné koordinace při mimořádných událostech.

Závěrem lze konstatovat, že vzdělávací systém HZS ČR je komplexně koncipován, je systematický a zároveň adaptabilní na aktuální výzvy, včetně vývoje v oblasti technologií a rostoucí četnosti klimatických a průmyslových mimořádných událostí. Další rozvoj tohoto systému, zejména s důrazem na modernizaci metod výcviku a technologickou vybavenost, bude klíčovým faktorem pro zachování vysoké úrovně připravenosti, odbornosti a efektivního fungování složek požární ochrany v rámci IZS ČR.

II PRAKTICKÁ ČÁST

7 VÝZKUM VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY PŘÍSLUŠNÍKŮ HZS A JPO ČR

V následujících podkapitolách bude představena praktická část práce zaměřená na analýzu vzdělávacího systému a odborné přípravy příslušníků HZS a JPO ČR. Nejprve bude popsána zvolená metodologie, která se opírá o kvantitativní přístup realizovaný prostřednictvím online dotazníku. Následně bude popsán samotný průběh dotazníkového šetření, včetně charakteristiky respondentů a struktury otázek. Výsledky šetření budou analyzovány a interpretovány s cílem identifikovat silné a slabé stránky současného systému vzdělávání a odborné přípravy příslušníků HZS a JPO ČR. Závěrečná část kapitoly bude věnována návrhům a doporučením pro zlepšení této problematiky.

7.1 Metodologie výzkumu

Cílem tohoto výzkumu je zhodnotit odbornou přípravu příslušníků HZS a členů JPO v ČR, se zaměřením na jejich názory a zkušenosti týkající se aktuálního systému vzdělávání. Pro dosažení tohoto cíle bylo použito kvantitativní výzkumné metody v podobě dotazníkového šetření, které umožnilo získat relevantní data.

Pro sběr dat byl využit online dotazník pomocí online platformy Survio a byl distribuován elektronickou formou prostřednictvím sociálních sítí a preposílán mezi členy hasičské komunity. Výzkumný vzorek tvořilo celkem 150 respondentů, z nichž byli zastoupeni jak příslušníci HZS, tak členové JPO. Dotazník obsahoval uzavřené otázky, které byly zaměřeny na zjištění názorů a postojů respondentů k různým aspektům odborné přípravy, jako je kvalita, dostupnost, efektivita.

Dále byly do dotazníku zařazeny otázky zaměřující se na konkrétní problémy a nedostatky, které respondenti vnímají v rámci stávajícího systému vzdělávání. Součástí dotazníku byly i demografické otázky, které umožnily kategorizaci odpovědí podle profesní skupiny, věku a dalších faktorů, které mohou mít vliv na výsledky analýzy.

Jak již bylo řečeno výzkum se zaměřil na celkem 150 respondentů, kteří poskytli zpětnou vazbu k různým aspektům odborné přípravy. Data byla následně analyzována pomocí deskriptivní statistiky, která zahrnovala výpočty frekvencí, průměrů a procentuálních podílů odpovědí. Výsledky byly graficky znázorněny prostřednictvím sloupcových grafů a tabulek, které umožnily přehlednou prezentaci zjištěných dat. Tato analýza umožnila identifikovat

klíčové oblasti, ve kterých respondenti shledávají silné stránky odborné přípravy, ale také oblasti, kde by bylo možné provést zlepšení.

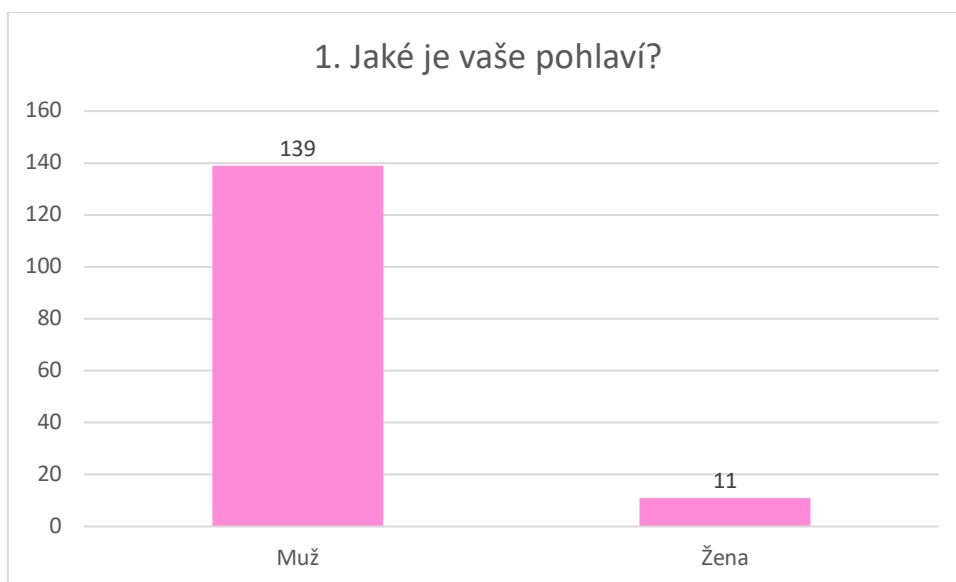
Výzkumný přístup byl vybrán na základě jeho schopnosti poskytnout objektivní a kvantitativní pohled na téma odborné přípravy v oblasti požární ochrany. Díky použití dotazníkového šetření bylo možné získat data od širšího vzorku respondentů a analyzovat jejich názory v souvislosti s aktuálním stavem vzdělávání. Tento přístup také umožňuje identifikovat případné rozdíly v názorech mezi příslušníky HZS a členy JPO, což může přispět k lepšímu pochopení specifických potřeb a problémů každé skupiny.

7.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V této podkapitole budou jednotlivé otázky dotazníku detailně analyzovány a interpretovány na základě obdržených odpovědí.

Otázka č. 1: Jaké je vaše pohlaví?

Z prvního grafu vyplývá, že dotazník vyplnilo celkem 139 mužů a 11 žen.

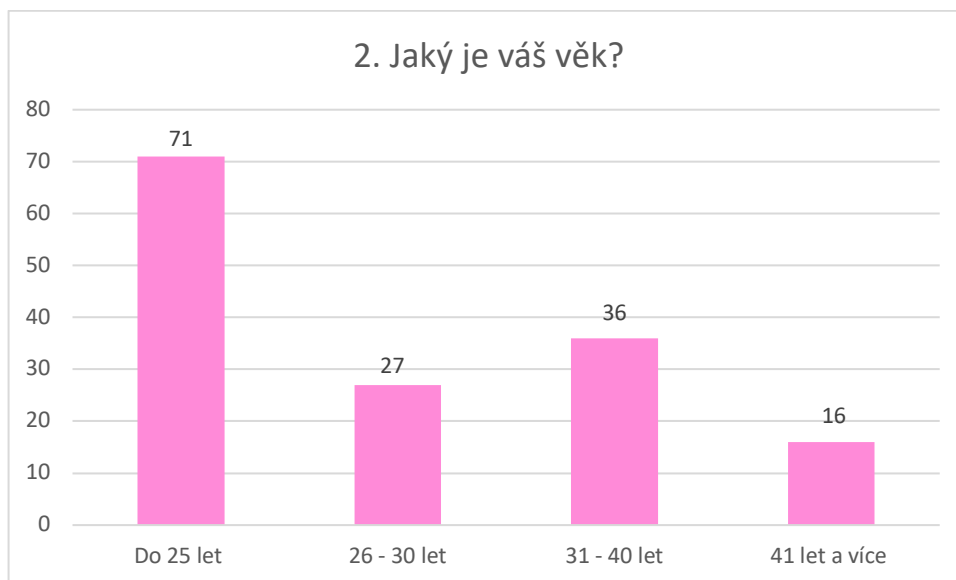
Graf 1 Pohlaví respondentů, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka č. 2: Jaký je Váš věk?

Graf č. 2 znázorňuje věkové rozložení respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. Nejpočetnější skupinou byli respondenti ve věku do 25 let, kterých bylo celkem 71. Věková

kategorie 26-30 let zahrnovala 27 respondentů, zatímco ve skupině 31-40 let odpovídalo 36 osob. Nejmenší zastoupení měla skupina respondentů ve věku 41 let a více, která sčítala pouze 16 osob.

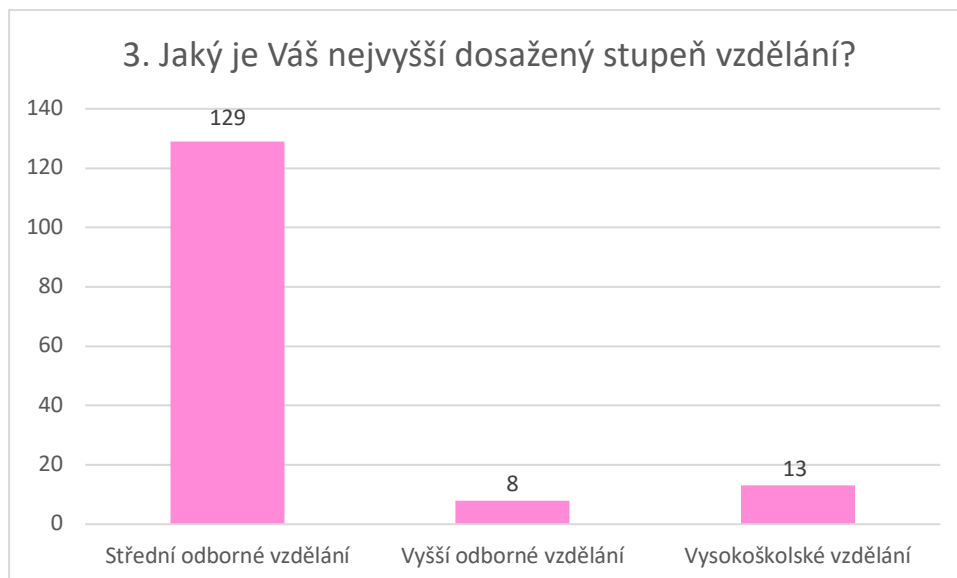
Z výsledků je patrné, že dotazníkové šetření oslovilo především mladší věkovou skupinu.

Graf 2 Věk respondentů, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka č. 3: Jaký je Váš nejvyšší dosažený stupeň vzdělání?

Tento graf znázorňuje rozložení respondentů podle jejich nejvyššího dosaženého stupně vzdělání. Většina uvedla, konkrétně 129 osob, že jejich nejvyšší dosažené vzdělání je střední odborné vzdělání. Dále následuje vysokoškolské vzdělání, které zvolilo 13 respondentů. Nejmenší skupinu tvoří respondenti s vyšším odborným vzděláním, kterých je pouze 8. Z uvedeného lze odvodit, že respondenti výzkumu jsou převážně absolventy středních odborných škol.

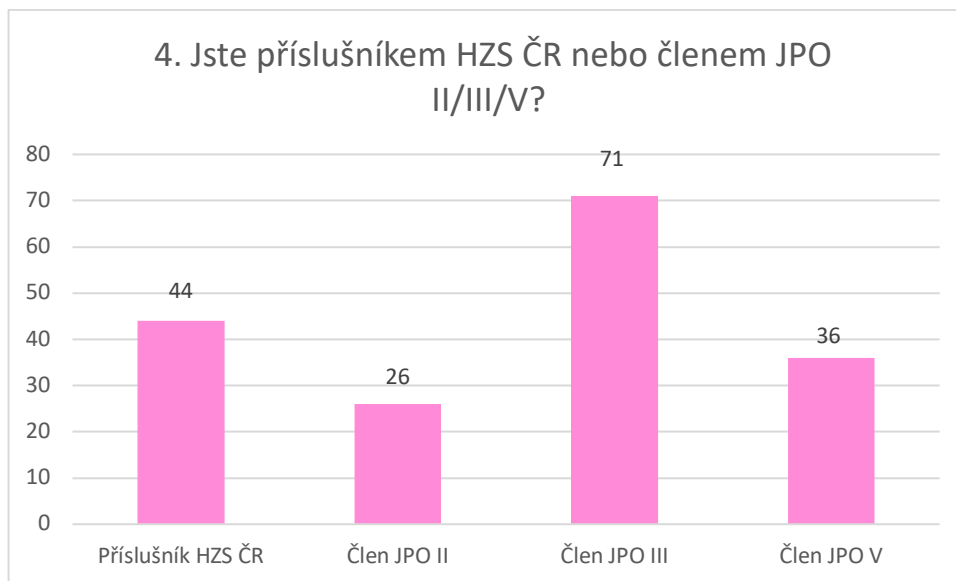

Graf 3 Nejvyšší dosažený stupeň vzdělání respondentů, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka č. 4: Jste příslušníkem HZS ČR nebo členem JPO II/III/V?

Graf znázorňuje zařazení respondentů dle typu JPO. U otázky bylo možné zvolit více odpovědí, což znamená, že někteří respondenti působí ve více jednotkách současně. Nejvyšší počet respondentů, konkrétně 71, uvedl, že jsou zařazeni jako členové JPO III. Příslušníků HZS ČR odpovědělo 44, dalších 36 respondentů působí jako členové JPO V a 26 osob zařazení v JPO II.

Z výsledků vyplývá, že dotazníkového šetření se zúčastnili převážně dobrovolní hasiči s výjezdovou činností, ale zároveň je zde významné zastoupení příslušníků HZS ČR.

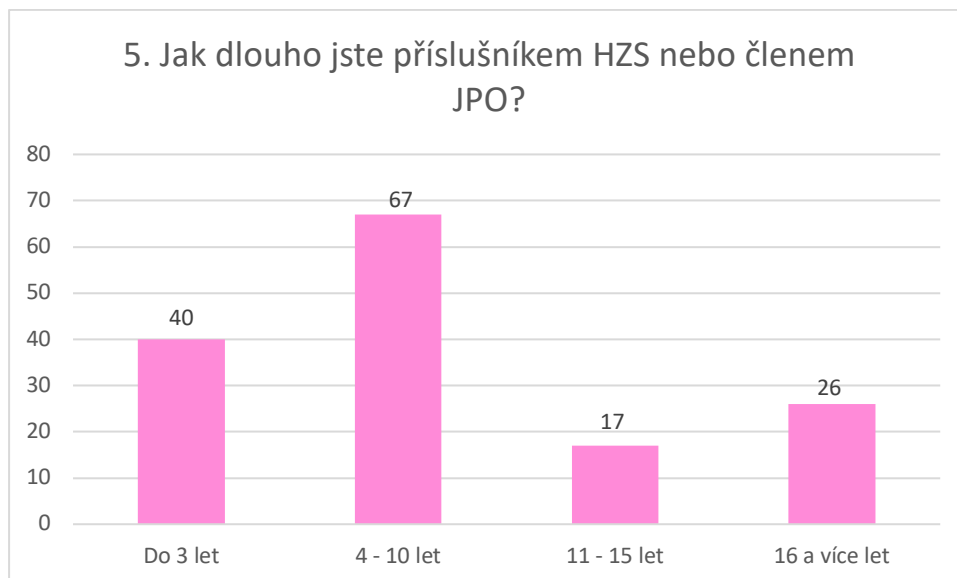

Graf 4 Zařazení respondentů dle typu jednotky, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 5: Jak dlouho jste příslušníkem HZS nebo členem JPO ?

Na následující otázku respondenti odpovídali v rámci čtyř předdefinovaných časových kategorií. Nejpočetněji byla zastoupena skupina respondentů s délkou služby v rozmezí 4 až 10 let, do které se zařadilo celkem 67 osob. Druhou největší skupinu tvořili respondenti s délkou služby do 3 let, kterých bylo 40. Naopak nejnižší počet respondentů, konkrétně 17, spadal do kategorie s délkou služby 11 až 15 let. Skupina respondentů, kteří vykonávají službu 16 a více let, byla zastoupena 26 osobami.

Tyto výsledky poukazují na skutečnost, že většina dotazovaných disponuje středně dlouhou profesní zkušeností, přičemž zastoupení osob s kratší či delší praxí je v rámci vzorku nižší.

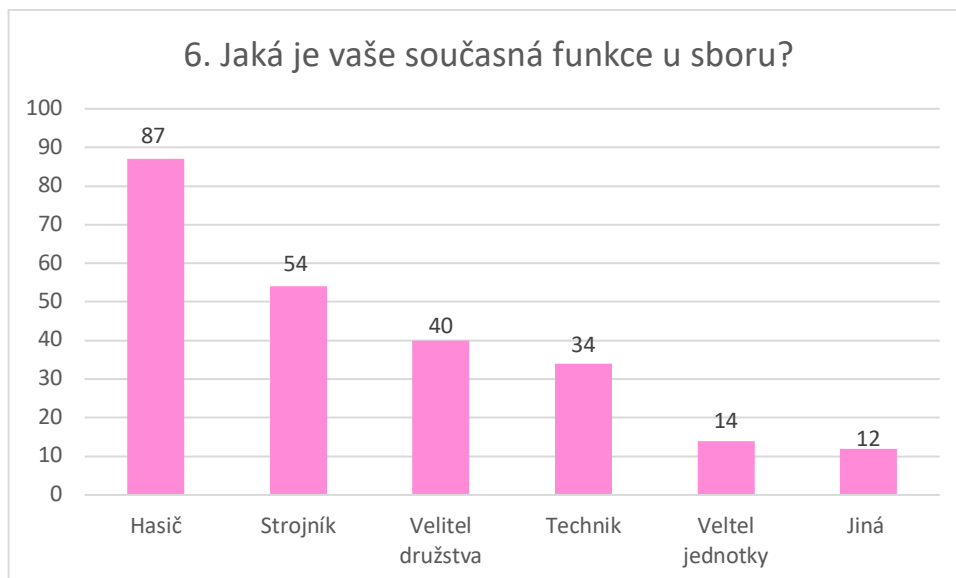
Graf 5 Délka působení u HZS/JPO, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 6: Jaká je vaše současná funkce u sboru?

Následující otázka se týkala funkcí, které respondenti zastupují v JPO, přičemž odpovědi bylo možné kombinovat a zároveň doplnit o vlastní specifikaci. Nejčastěji uváděnou funkcí byla pozice hasiče, kterých bylo 87, druhou nejčastěji zastoupenou funkcí byl strojník a tuto pozici vykonává 54 respondentů. Velitelé družstva tvořili skupinu o 40 osobách, technikem je 34 respondentů a funkci velitele jednotky zastává 14 osob. V kategorii „jiná“ odpovědělo 12 respondentů, kteří specifikovali své funkce jako například zdravotník, technik strojní služby, preventista, lezec, potápěč či technik ochrany obyvatelstva.

Z výše uvedeného je patrné, že většina dotazovaných vykonává základní výjezdové funkce, zejména roli hasiče či strojníka, zatímco vedoucí nebo specializované pozice jsou zastoupeny v menší míře.

.

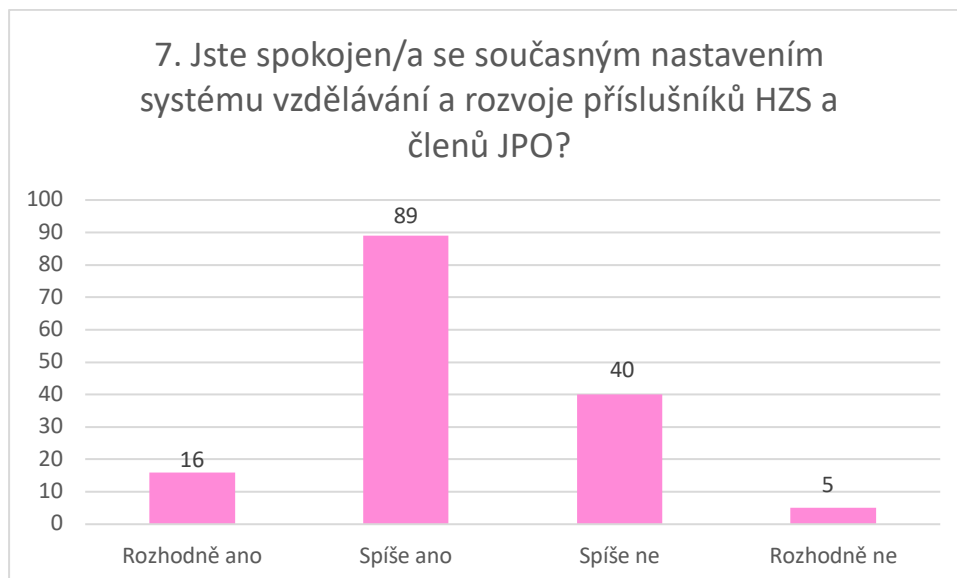

Graf 6 Funkce respondentů u sboru, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 7: Jste spokojen/a se současným nastavením systému vzdělávání a rozvoje příslušníků HZS a členů JPO?

Otázka zjišťující míru spokojenosti se současným nastavením systému vzdělávání a rozvoje příslušníků HZS a členů JPO přinesla následující výsledky. Možnost „Spíše ano“ označilo 89 respondentů, což představuje nejpočetnější skupinu. „Rozhodně ano“ zvolilo 16 dotazovaných. Naopak nespokojenost vyjádřilo 40 respondentů, kteří zvolili odpověď „spíše ne“ a 5 osob uvedlo „rozhodně ne“.

Z uvedených výsledků vyplývá, že většina respondentů hodnotí současný systém vzdělávání a rozvoj příslušníků HZS a členů JPO pozitivně. Zároveň však nelze přehlédnout určitý podíl respondentů, kteří vyjádřili nespokojenost, což poukazuje na potenciál ke zlepšení některých aspektů této problematiky.

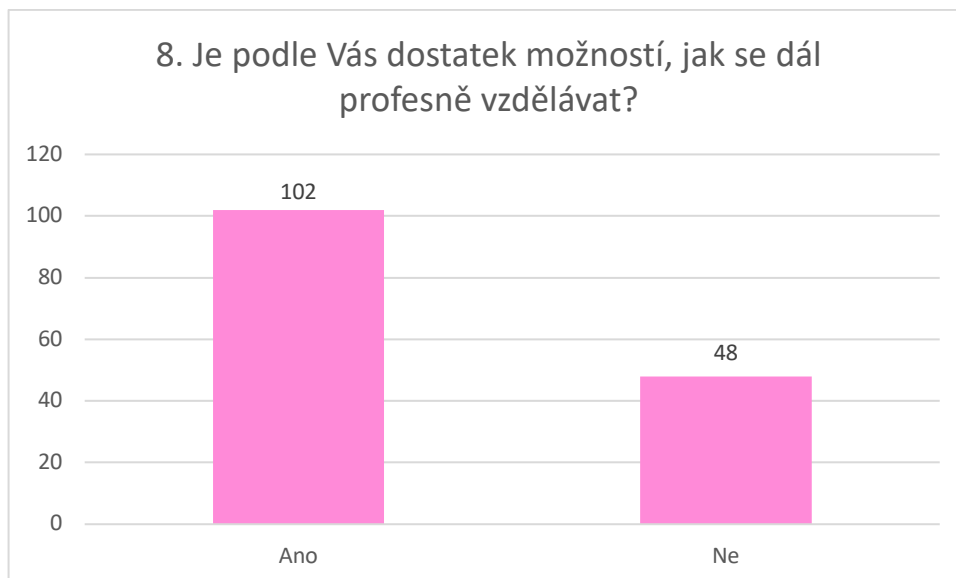

Graf 7 Spokojenost se systémem vzdělávání, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 8: Je podle Vás dostatek možností, jak se dál profesně vzdělávat?

Na následující otázku týkající se možností dalšího profesního vzdělávání odpověděla většina respondentů kladně. Celkem 102 dotazovaných respondentů se domnívá, že současný systém poskytuje dostatečné možnosti dalšího profesního vzdělávání. Opačný názor vyjádřilo 48 respondentů, kteří vnímají dostupnost jako nedostatečnou.

Z výsledků lze posoudit, že většina příslušníků HZS a členů JPO považuje nabídku profesního vzdělávání za vyhovující. Nicméně nelze přehlédnout poměrně významnou skupinu těch, kteří cítí nedostatek příležitostí v této oblasti. To naznačuje, že by bylo vhodné zaměřit se na další rozvoj vzdělávacích programů a jejich přístupnost napříč jednotlivými jednotkami.

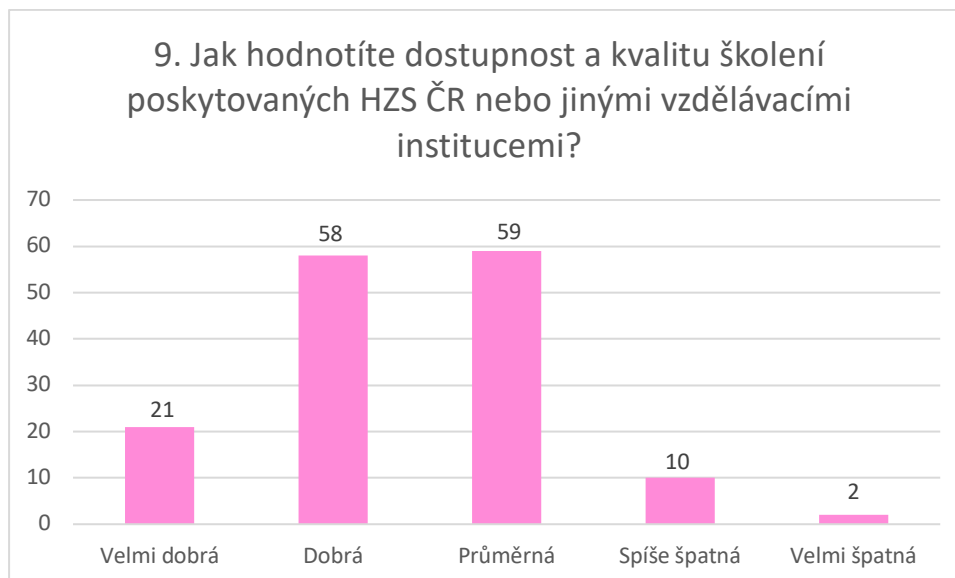

Graf 8 Možnosti dalšího profesního vzdělávání, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 9: Jak hodnotíte dostupnost a kvalitu školení poskytovaných HZS ČR nebo jinými vzdělávacími institucemi?

Hodnocení dostupnosti a kvality školení poskytovaných HZS ČR a dalšími vzdělávacími institucemi bylo ze strany respondentů převážně pozitivní nebo neutrální. Možnost „Velmi dobrá“ zvolilo 21 respondentů, „Dobrá“ označilo 58 osob a průměrnou úroveň 59 respondentů. Kritičtější pohled zaujalo 10 dotazovaných, kteří hodnotili školení jako „Spíše špatná“ a pouze 2 respondenti je označili za „Velmi špatná“.

Z uvedených dat vyplývá, že většina považuje školení za dostatečné a kvalitní. Přesto však menší podíl negativních hodnocení naznačuje možnost ke zlepšení.

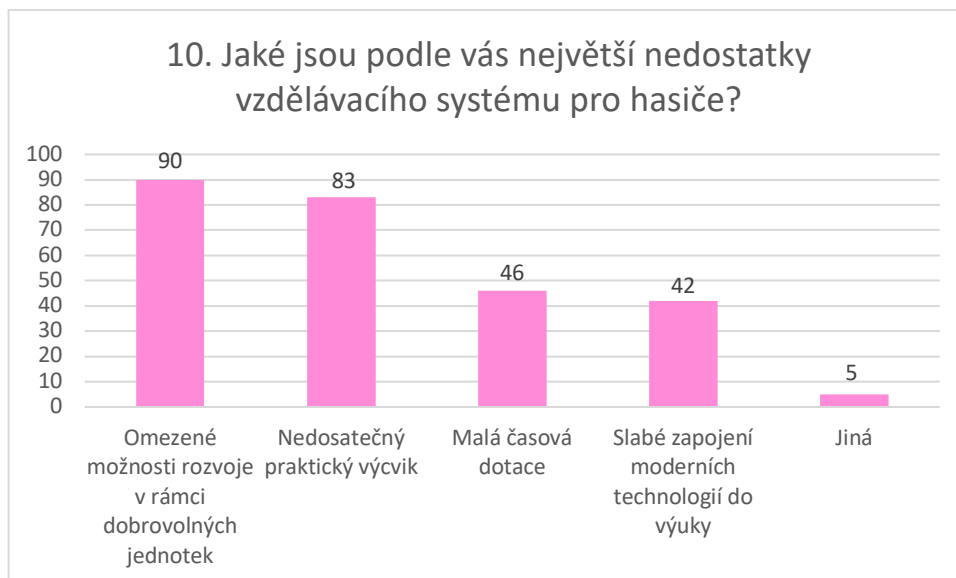

Graf 9 Hodnocení dostupnosti a kvality školení, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 10: Jaké jsou podle Vás největší nedostatky vzdělávacího systému pro hasiče?

Respondenti mohli v rámci hodnocení vzdělávacího systému pro hasiče vybrat více možností případně doplnit vlastní názor na nejzásadnější nedostatky. Nejčastěji uváděným problémem byly omezené možnosti rozvoje v rámci dobrovolných jednotek, na které poukázalo 90 respondentů. Dalším významným nedostatkem byl nedostatečný praktický výcvik, který označilo 83 dotazovaných. Malou časovou dotaci uvedlo 46 respondentů a slabé zapojení moderních technologií do výuky zvolilo 42 osob. Možnost doplnit vlastní odpověď využilo 5 respondentů, kteří zmínili například nedostatečnou motivaci, dlouhou dobu čekání na kurz „Obsluhy motorových píl v JPO“, nízkou rozmanitost kurzů, nízkou kvalitu výuky či nedostatečný praktický výcvik.

Z odpovědí je patrné, že klíčovými výzvami vzdělávacího systému jsou především omezené příležitosti pro dobrovolné jednotky, praktická připravenost hasičů a malá časová dotace jednotlivých kurzů. Tato zjištění poukazují na potřebu komplexního přehodnocení a zefektivnění současného vzdělávacího systému pro hasiče.

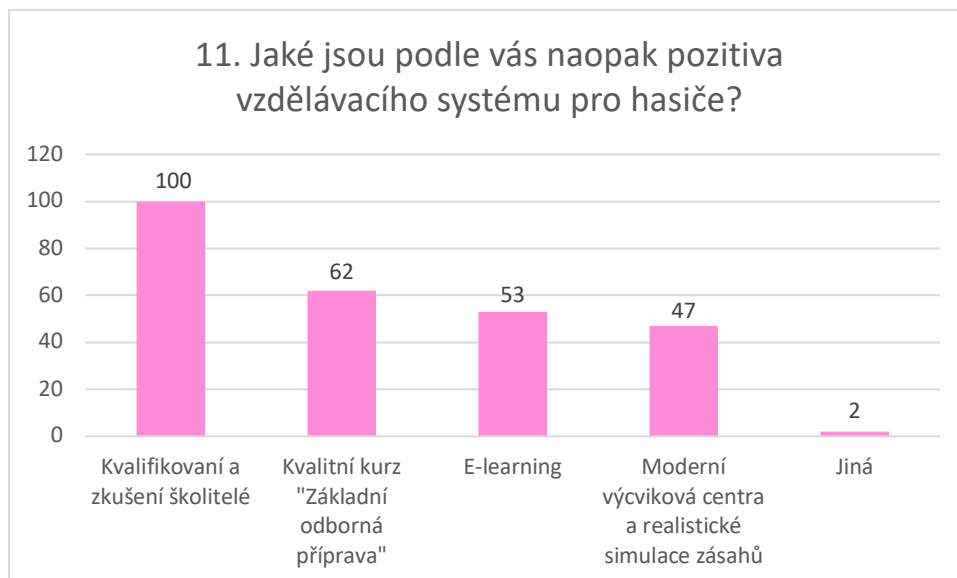
Graf 10 Největší nedostatky vzdělávání, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 11: Jaké jsou podle Vás naopak pozitiva vzdělávacího systému pro hasiče?

Respondenti měli možnost u této otázky označit více pozitivních odpovědí týkající se vzdělávacího systému pro hasiče, případně mohli doplnit vlastní názor. Nejčastěji byla zvolena odpověď „Kvalifikovaní a zkušení školitelé“, kterou označilo 100 respondentů.

Za další silnou stránku vzdělávacího systému považovalo 62 dotazovaných kvalitu kurzu „Základní odborná příprava“. E-learning jako efektivní nástroj vzdělávání ocenilo 53 respondentů a moderní výcviková centra s realistickými simulacemi zásahů označilo 47 osob. Pouze dva respondenti uvedli jiná pozitiva, konkrétně dobrou dostupnost výukových materiálů.

Z odpovědí vyplývá, že systém vzdělávání hasičů je obecně vnímán jako kvalitní, zejména díky odbornosti školitelů, moderním výukovým střediskům a zavádění inovativních metod, jako je e-learning.

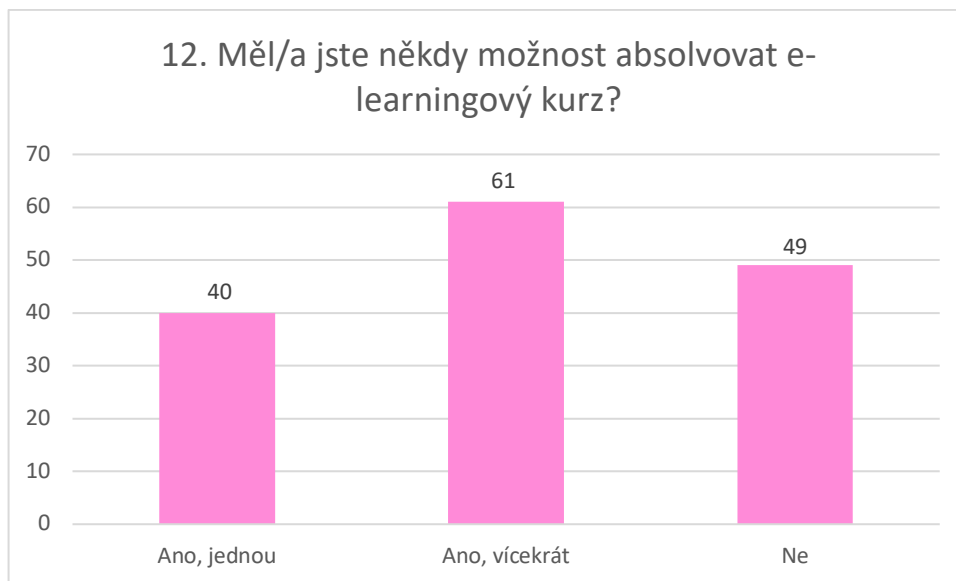

Graf 11 Pozitiva vzdělávacího systému, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 12: Měl/a jste někdy možnost absolvovat e-learningový kurz?

Z odpovědí respondentů vyplývá, že značná část z nich již měla zkušenost s absolvováním e-learningového kurzu. Jednorázovou zkušenost uvedlo 40 respondentů, zatímco 61 dotazovaných absolvovalo e-learningové kurzy opakovaně. Bez jakékoli zkušenosti s tímto typem vzdělávání zůstalo 49 osob.

Tato data ukazují, že e-learning je mezi příslušníky HZS a členy JPO poměrně rozšířenou formou vzdělávání, přičemž většina těch, kteří jej absolvovali, se k této metodě vrátila opakovaně. Současně však téměř třetina respondentů s e-learningem dosud žádnou zkušenost nemá, což může naznačovat potřebu dalšího rozvoje a podpory této formy výuky.

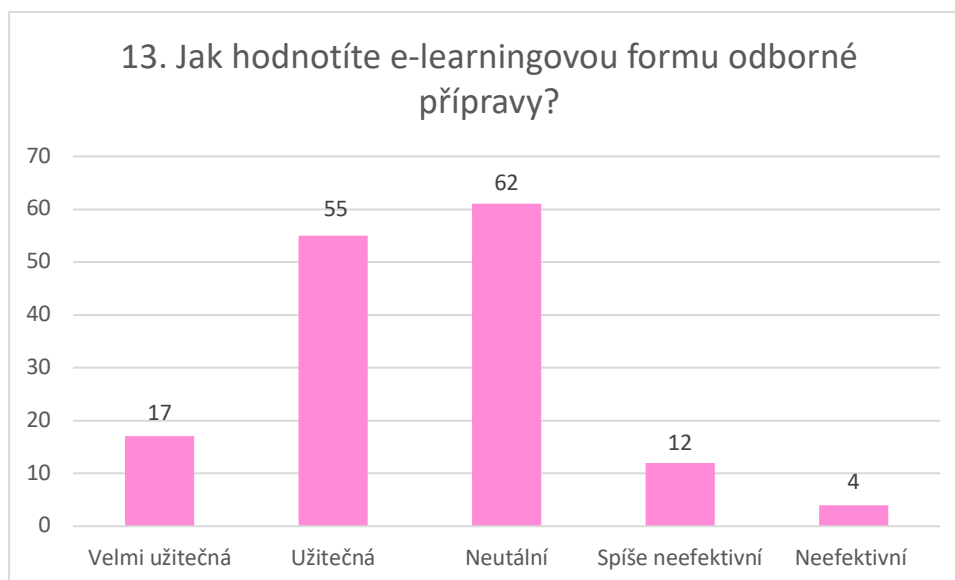

Graf 12 Absolvování e-learningových kurzů, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 13: Jak hodnotíte e-learningovou formu odborné přípravy?

Následné hodnocení e-learningové formy odborné přípravy ukázalo spíše pozitivní nebo neutrální postoj respondentů. Za velmi užitečnou označilo tuto formu vzdělávání 17 osob, užitečnou ji vnímá 55 respondentů. Nejpočetnější skupinu však tvoří ti, kteří zaujali neutrální postoj celkem 62 respondentů. Kritičtější názor vyjádřilo celkem 12 dotazovaných, kteří e-learning považují spíše za neefektivní a 4 osoby jej hodnotí jako naprosto neefektivní formu.

Zjištěné výsledky poukazují na to, že přestože e-learningová forma výuky je obecně přijímána pozitivně, její plný potenciál zůstává nevyužit. Kritické i neutrální postoje naznačují, že pro zvýšení její efektivity je žádoucí zaměřit se na úpravu obsahu směrem k větší interaktivitě, praktické aplikovatelnosti a lepšímu zacílení na konkrétní profesní potřeby příslušníků HZS a členů JPO.

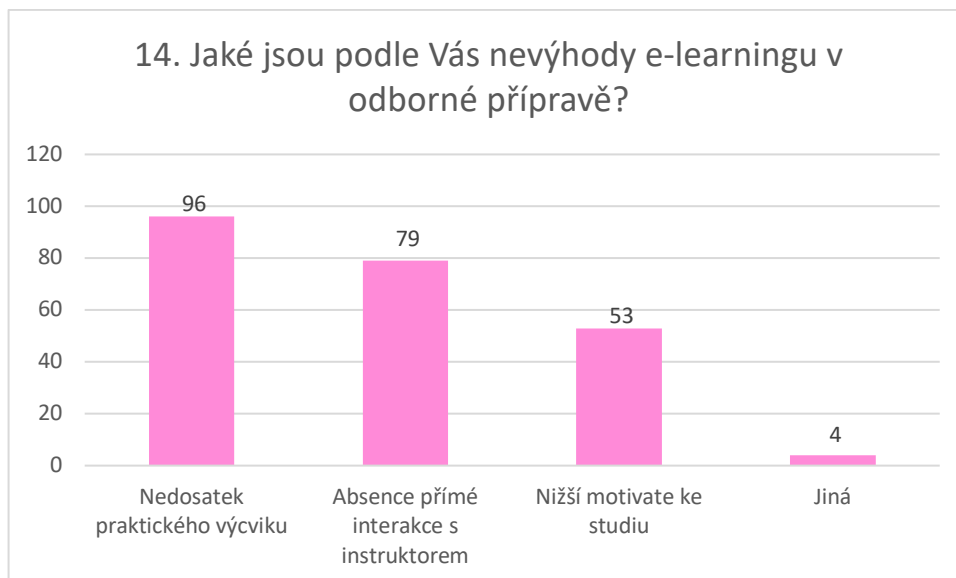

Graf 13 Hodnocení e-learningové formy, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 14: Jaké jsou podle Vás nevýhody e-learningu v odborné přípravě?

V rámci hodnocení nevýhod e-learningové formy odborné přípravy mohli respondenti zvolit více odpovědí, případně doplnit vlastní poznatek. Nejčastěji byla zmiňována absence praktického výcviku, kterou jako nevýhodu označilo 96 respondentů. Nedostatek přímé interakce s instruktorem uvedlo 79 osob a nízkou motivaci ke studiu v e-learningovém prostředí identifikovalo 53 dotazovaných. Pouze 4 respondenti využili možnosti specifikace jiné nevýhody, přičemž zmínili především větší riziko zneužití systému a podvodů při plnění studijních požadavků.

Výsledky potvrzují, že hlavními slabinami e-learningu jsou zejména omezená možnost praktického nácviku a absence přímé interakce, která hraje důležitou roli při osvojení specifických dovedností v oblasti požární ochrany. Z pohledu efektivity odborné přípravy se tak e-learning jeví jako vhodný doplněk, nikoliv plnohodnotná náhrada tradičních forem výuky, zejména v kontextu profesí s vysokými nároky na praktickou připravenost a operativní rozhodování.

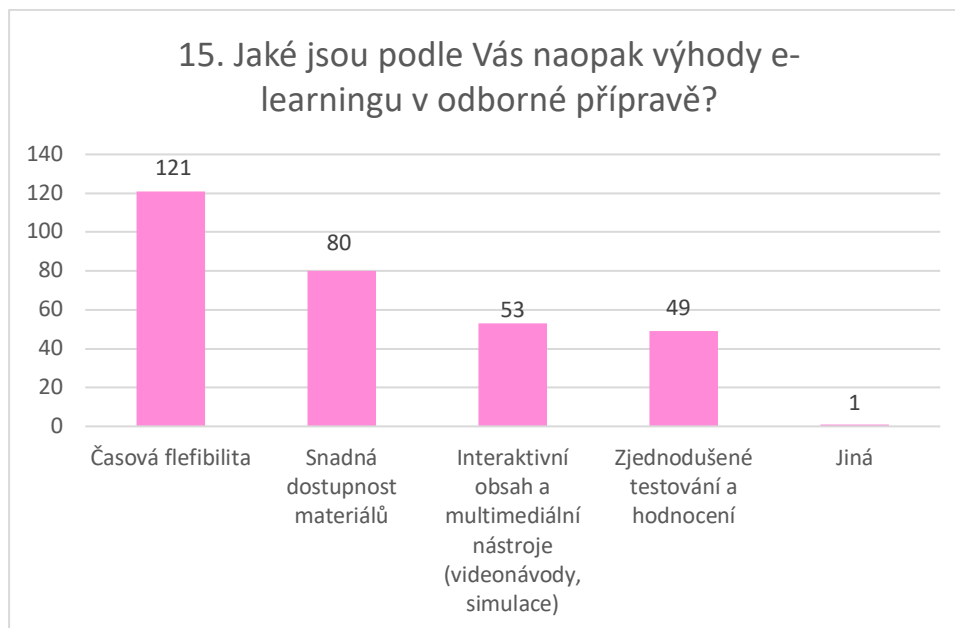
Graf 14 Nevýhody e-learningu, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 15: Jaké jsou podle Vás naopak výhody e-learningu v odborné přípravě?

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že mezi nejčastěji vnímané výhody e-learningu v odborné přípravě patří především časová flexibilita, kterou uvedlo 121 respondentů. Na druhém místě se umístila snadná dostupnost studijních materiálů, kterou označilo 80 respondentů. Dále byla zmiňována možnost využití interaktivního obsahu a multimediálních nástrojů s 53 odpověďmi a zjednodušené testování a hodnocení 49 odpovědí.

Mezi méně časté odpovědi patřila například možnost vracet se k předchozím otázkám a materiálům, kterou uvedl jeden respondent.

U této otázky bylo možné zvolit více odpovědí nebo doplnit vlastní, což umožnilo respondentům vyjádřit širší spektrum názorů. Výsledky tak potvrzují, že e-learning je vnímán jako flexibilní a efektivní forma vzdělávání, která nabízí přístup k materiálům kdykoliv a odkudkoliv, využívá moderní technologie a zároveň zjednodušuje proces hodnocení.

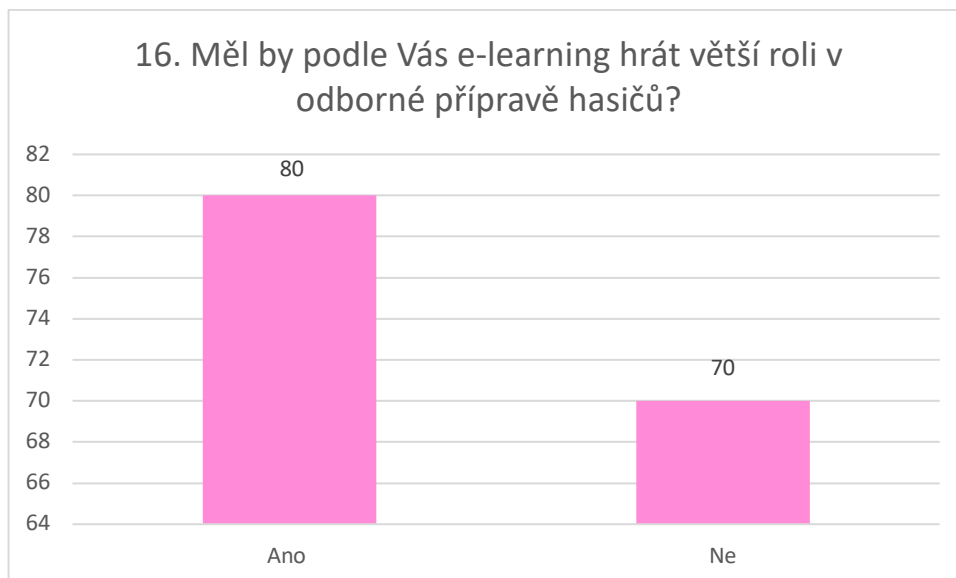

Graf 15 Výhody e-learningu, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 16: Měl by podle Vás e-learning hrát větší roli v odborné přípravě hasičů?

Na otázku týkající se budoucí role e-learningu v odborné přípravě hasičů se odpovědi respondentů rozdělily poměrně rovnoměrně. Celkem 80 osob vyjádřilo názor, že e-learning by měl hrát větší roli v systému odborné přípravy. Opačný názor zastává 70 respondentů, kteří se domnívají, že rozšiřování této formy výuky není žádoucí.

Tato relativně vyvážená distribuce odpovědí odráží rozdílné postoje k digitálním formám výuky a naznačuje, že jejich další rozvoj by měl být pečlivě zvážen. Podpora ze strany části respondentů potvrzuje potenciál e-learningu jako moderního a flexibilního nástroje odborné přípravy. Na druhou stranu výrazný podíl odmítavých postojů upozorňuje na potřebu kombinovat digitální vzdělávání s tradičními formami, zejména tam, kde je klíčová praktická zkušenost a přímý kontakt s instruktorem.

Graf 16 Názor na větší roli e-learningu, zdroj: vlastní zpracování, 2025

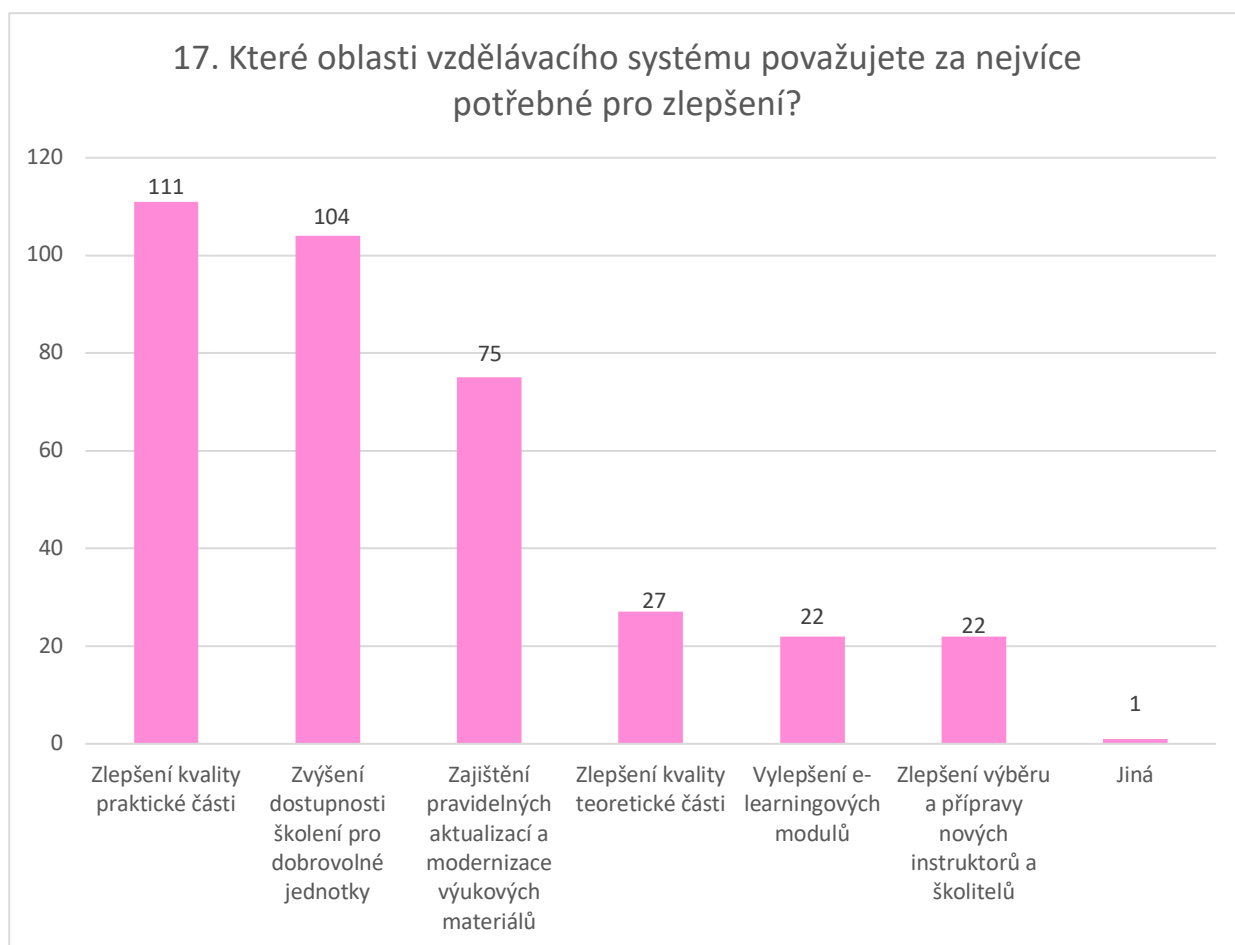
Otázka 17: Které oblasti vzdělávacího systému považujete za nejvíce potřebné pro zlepšení?

Tato otázka byla zaměřena na identifikaci oblastí vzdělávacího systému, které by si podle respondentů zasloužily největší pozornost při jeho dalším rozvoji. Respondenti mohli vybrat více odpovědí nebo doplnit vlastní návrh.

Nejčastěji zmiňovanou oblastí bylo zlepšení kvality praktické části výuky, kterou uvedlo 111 respondentů. Tato skutečnost poukazuje na potřebu většího důrazu na propojení teoretických poznatků s reálnými situacemi a praktickým výcvikem. Na druhém místě se umístilo zvýšení dostupnosti školení pro dobrovolné jednotky, které označilo 104 respondentů.

Další často zmiňované oblasti zahrnovaly pravidelnou aktualizaci a modernizaci výukových materiálů, kterou uvedlo 75 respondentů, zlepšení kvality teoretické části výuky s 27 hlasy, vylepšení e-learningových modulů a zlepšení výběru a přípravy nových instruktorů a školitelů, obě oblasti shodně označilo 22 respondentů.

Výsledky této otázky ukazují, že respondenti vnímají potřebu komplexního zlepšení vzdělávacího systému, a to jak v oblasti praktické a teoretické výuky, tak i ve zvyšování dostupnosti vzdělávání, modernizaci obsahu a kvalitě personálního zabezpečení výuky.

Graf 17 Oblasti vhodné ke zlepšení, zdroj: vlastní zpracování, 2025

Otázka 18: Co byste navrhl/a ke zlepšení odborné přípravy a vzdělávacího systému HZS ČR a JPO ČR?

V poslední otevřené otázce měli respondenti možnost sdílet své vlastní názory a návrhy na zlepšení systému odborné přípravy u HZS ČR a JPO. Z odpovědí vyplynulo, že členové jednotek, ať už profesionálních nebo dobrovolných, sdílejí řadu podobných návrhů a připomínek, které se opakují bez ohledu na regionální či organizační rozdíly.

Za klíčovou oblast ke zlepšení je považována větší důraz na teoretickou a praktickou výuku. Mnoho respondentů kritizuje nadměrné množství teoretického obsahu a zastaralých prezentací, které se opakují bez aktualizace. Naopak u praktické části chybí cvičení, která by lépe odpovídala reálným zásahům. Velmi časté byly požadavky na zvýšení počtu

námětových a taktických cvičení, využívání výcvikových polygonů a ohňových kontejnerů, nebo zapojení JPO do praktických výcviků včetně práce s prostředky, které mají k dispozici.

Druhou významnou oblastí je zlepšení dostupnosti a kapacity kurzů. Respondenti často uváděli, že na některé odborné kurzy čekají i několik let, a že termíny jsou často kolizní s pracovními nebo rodinnými povinnostmi. Vyskytl se požadavek na větší flexibilitu – například možnost absolvovat některé části školení online nebo formou víkendových bloků. Také zazněl návrh umožnit účast podle místa bydliště, nikoliv podle organizační příslušnosti.

Respondenti dále upozorňovali na potřebu aktualizace výukových materiálů, větší využití moderních technologií (např. virtuální realita, simulátory), a zlepšení kvality školitelů. Někteří kritizovali, že školitelé nejsou vždy dostatečně odborně připraveni, případně že trvají na zastaralých postupech bez ochoty reflektovat aktuální trendy. Byla navržena pravidelná přeškolení instruktorů a lepší metodické vedení výuky s důrazem na aktuální témata.

Velmi silně se v odpovědích odráží i potřeba lepšího propojení mezi HZS a JPO zejména JPO III a V. Dobrovolní hasiči často poukazovali na skutečnost, že mají chuť se vzdělávat a zapojovat do výcviku, ale nemají k tomu adekvátní podmínky – ať už z hlediska přístupu k výcvikovým střediskům, nebo z hlediska informovanosti a komunikace. Mnozí zmiňovali nedostatečnou motivaci a podporu ze strany vedení, případně nerovné postavení mezi profesionálními a dobrovolnými jednotkami.

Za zmínku stojí také návrhy na rozšíření e-learningových modulů, možnost stáží u profesionálních jednotek HZS, zavedení pravidelných cyklických školení podle aktuálních témat, nebo posílení motivace hasičů formou odměn či výhod při studiu. Často zazníval i apel na zajištění lepší komunikace mezi školiteli a účastníky školení, nastavení menších výukových skupin a zajištění prostor pro otevřenou diskusi.

Celkově lze shrnout, že odborná příprava hasičů je vnímána jako oblast s velkým potenciálem pro zlepšení a že existuje široká shoda na tom, že praktická výuka, modernizace výukových materiálů a potřeba většího propojení HZS a JPO jsou klíčové faktory pro zvýšení efektivity systému vzdělávání jak u HZS ČR, tak u JPO.

7.3 Shrnutí výsledků dotazníku

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 150 respondentů, převážně mužů (139) a většinou ve věku do 25 let. Většina respondentů dosáhla středního odborného vzdělání, což odpovídá typickému profilu člena dobrovolné jednotky. Největší podíl tvořili členové JPO III, následováni příslušníky HZS ČR a JPO V. Většina respondentů má zkušenost ve službě v délce 4–10 let, přičemž nejčastěji vykonávanou funkcí je hasič nebo strojník.

Co se týče systému vzdělávání, většina respondentů jej hodnotí spíše pozitivně, nicméně je zřejmé, že existuje prostor pro zlepšení. Významná část respondentů (40 %) vyjádřila nespokojenost se současným nastavením systému, a téměř třetina vnímá nabídku dalšího profesního vzdělávání jako nedostatečnou. Pozitivně jsou vnímáni kvalifikovaní školitelé, moderní výcviková centra a zavádění e-learningu. Naopak největšími nedostatky jsou omezené možnosti rozvoje u dobrovolných jednotek, nízký důraz na praktický výcvik, časová náročnost a slabé začlenění moderních technologií.

E-learningová forma vzdělávání je mezi respondenty rozšířená, avšak její efektivita je vnímána rozporuplně. Hlavní výhody představuje flexibilita a dostupnost, zatímco mezi největší nevýhody patří absence praktického nácviku a omezená interaktivita. Názory na rozšíření e-learningu jsou vyrovnané, což potvrzuje potřebu vyváženého přístupu mezi digitálními a tradičními formami výuky.

V závěrečné části měli respondenti možnost napsat návrh na zlepšení odborné přípravy a vzdělávacího systému HZS ČR a JPO ČR. Respondenti se shodli na tom, že odborná příprava hasičů potřebuje zlepšení především v oblasti praktického výcviku, který by měl více odpovídat reálným zásahům. Kritizují zastaralé teoretické materiály a nedostatek moderních výukových metod. Dále požadují lepší dostupnost a flexibilitu kurzů, kvalitnější školitele a větší propojení mezi profesionálními a dobrovolnými jednotkami. Celkově je vzdělávací systém vnímán jako oblast s velkým potenciálem pro modernizaci a efektivnější fungování.

7.4 Návrhy na zlepšení

Na základě provedeného dotazníkového šetření mezi příslušníky HZS ČR a členy JPO lze formulovat několik konkrétních návrhů na zlepšení současného systému vzdělávání

a odborné přípravy. Respondenti ve svých odpovědích vyjádřili převažující spokojenost se stávajícím systémem, nicméně identifikovali i řadu oblastí, které si žádají pozornost a zlepšení.

Jedním z klíčových problémů, který se v odpovědích opakovaně objevoval, je omezený rozsah a kvalita praktického výcviku. Až 111 respondentů uvedlo, že praktická složka výuky je nejvíce potřebná pro zlepšení, což jednoznačně potvrzuje potřebu klást větší důraz na praktickou připravenost. Vzdělávání hasičů by mělo být koncipováno tak, aby teoretické znalosti byly bezprostředně aplikovatelné v reálných zásazích, a to formou simulovaných situací, nácviku na výcvikových polygonových centrech a pravidelných praktických cvičení.

Zároveň bylo poukázáno na nedostatečnou dostupnost vzdělávání pro členy dobrovolných jednotek, zejména JPO V a JPO III. Tato skutečnost ukazuje na potřebu posílení podpory právě v této oblasti, a to formou častějších školení v regionech, lepší časové organizace výcviků a zavedením online přístupných modulů pro samostudium. Zvýšení dostupnosti a rovnosti přístupu k odborné přípravě napříč jednotkami by mohlo pozitivně ovlivnit celkovou úroveň připravenosti všech složek IZS.

Velká pozornost byla rovněž věnována využívání e-learningu. I když většina respondentů oceňuje jeho flexibilitu a snadnou dostupnost, současně upozorňují na jeho limity – především nedostatek praktického nácviku, chybějící interakci s instruktorem a nižší motivaci ke studiu. V této souvislosti lze doporučit, aby byl e-learning vnímán především jako doplňkový nástroj, který by měl být kombinován s prezenční výukou a praktickými školeními. Vhodné by bylo zavedení hybridních modelů výuky, které by lépe reflektovaly potřeby různorodé skupiny hasičů.

Dalšími návrhy na zlepšení jsou pravidelná aktualizace a modernizace výukových materiálů, širší zapojení moderních technologií do výuky, a zlepšení organizace kurzů (např. zkrácení čekacích lhůt nebo větší nabídka specializovaných kurzů). Vhodné by bylo rovněž systematicky podporovat motivaci ke vzdělávání, například formou finančních pobídek, možností profesního růstu či veřejného uznání dosažených úspěchů.

Pozitivně byly naopak hodnoceny kvality školitelů a kvalita základních kurzů odborné přípravy. Respondenti rovněž oceňují existenci moderních výcvikových středisek a přístup

k e-learningovým materiálům. Tyto silné stránky systému je vhodné nadále podporovat a využívat jako základ pro další rozvoj.

Závěrem lze konstatovat, že vzdělávací systém HZS ČR a JPO ČR má pevné základy, avšak k dosažení vyšší efektivity a rovnoměrného rozvoje všech jeho účastníků je zapotřebí systematických úprav v oblasti praktického výcviku, dostupnosti školení pro dobrovolné jednotky a modernizace výukových metod. Tyto změny přispějí ke zkvalitnění odborné přípravy hasičů a zvýší celkovou připravenost složek požární ochrany na mimořádné události.

8 WHAT IF ANALÝZA

Pro hlubší zhodnocení vzdělávacího systému HZS a JPO byla využita metoda What if, která modeluje možné budoucí změny a jejich dopady. Tabulka v následující kapitole přehledně shrnuje tři vybrané scénáře, kdy každý scénář obsahuje popis předpokladu, potencionální přínosy, rizika a stručné shrnutí závěru.

8.1 Scénáře

Scénář 1: Co kdyby byl e-learning dominantní metodou ve vzdělávání hasičů?

Scénář 2: Co kdyby byl zaveden povinný roční doškolovací kurz pro všechny členy JPO?

Scénář 3: Co kdyby se v odborné přípravě kladl důraz výhradně na praktický výcvik?

Scénář	Předpoklad	Přínosy	Rizika
E-learning jako hlavní forma výuky	Co kdyby byl e-learning dominantní metodou ve vzdělávání hasičů?	časová flexibilita, nižší náklady, dostupnost odkudkoliv	méně efektivní u praktických témat, nízká motivace u některých členů, technologické omezení
Povinný doškolovací kurz pro všechny JPO	Co kdyby byl zaveden povinný roční doškolovací kurz pro všechny členy JPO?	zlepšení připravenosti, vyšší bezpečnost, sjednocení postupů s HZS	časová a organizační náročnost, finanční nároky pro obce, možná ztráta členů kvůli náročnosti
Větší důraz na praktický výcvik v odborné přípravě	Co kdyby se v odborné přípravě kladl důraz výhradně na praktický výcvik?	posílení připravenosti na zásahy, týmová spolupráce, výborné osvojení znalostí, reálné scénáře.	slabé porozumění právním předpisům a teoretické části, riziko chyb kvůli neznalosti postupů, vyšší fyzická náročnost

Tabulka 1 What if

(zdroj: vlastní)

8.2 Shrnutí

Na základě výše uvedené analýzy lze vyvodit několik klíčových poznatků a doporučení.

Scénář 1: Co kdyby byl e-learning dominantní metodou ve vzdělávání hasičů?

V případě, že se dominantní formou výuky stal e-learning, bylo by možné dosáhnout větší úspory času a financí, nicméně tato forma nemůže nahradit praktický výcvik. E-learning se jeví jako vhodný doplňkový nástroj, zejména pro opakování teoretických znalostí, distanční testování či samostudium. V žádném případě by však neměl být považován za plnohodnotnou náhradu prezenční nebo praktické přípravy.

Scénář 2: Co kdyby byl zaveden povinný roční doškolovací kurz pro všechny členy JPO?

Zavedení povinného doškolovacího kurzu pro všechny členy JPO by mohlo přispět k sjednocení úrovně znalostí a ke zvýšení připravenosti jednotek při zásahu. Nicméně je nutné počítat s určitou časovou i organizační náročností, zejména u dobrovolných jednotek. Doporučovalo by se proto zavedení doškolovacích kurzů v přiměřeném rozsahu (např. 1x ročně), ideálně v kombinaci s e-learningovou formou.

Scénář 3: Co kdyby se v odborné přípravě kladl důraz výhradně na praktický výcvik?

Poslední modelový scénář, který předpokládá, že se bude klást větší důraz na praktický výcvik, potvrzuje, že právě praxe je nenahraditelnou součástí odborné přípravy. Praktické dovednosti, týmová spolupráce a zvládnutí různých typů mimořádných událostí mají zásadní vliv na reálnou připravenost jednotek. Každopádně zaměření pouze na praxi by mohlo vést ke slabému porozumění právním předpisům, teoretické části či neznalosti správných postupů, které jsou pro výkon služby důležité. Doporučení je tedy takové, že k zachování vyváženosti mezi teorií a praxí.

ZÁVĚR

Předmětem této bakalářské práce byla analýza vzdělávacího systému a odborné přípravy příslušníků HZS ČR a členů JPO. Práce si kladla za cíl nejen popsat strukturu systému a jeho legislativní rámec, ale také zhodnotit jeho funkčnost, aktuálnost a připravenost reagovat na měnící se podmínky během výkonu služby.

Teoretická část práce nabídla podrobný pohled na organizaci vzdělávání, přičemž zdůraznila význam jednotlivých typů odborné přípravy, jejich legislativní ukotvení a institucionální zajištění. Popsány byly nejen základní kurzy a pravidelná odborná příprava, ale také široké spektrum specializačních kurzů umožňujících profesní růst příslušníků i členů jednotek. Důraz byl kladen rovněž na moderní formy výcviku, jako je e-learning, využití trenažérů a simulačních technologií, které přispívají k efektivnějšímu osvojení potřebných dovedností a znalostí.

V praktické části práce byl proveden výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření, jehož cílem bylo zjistit, jak příslušníci HZS a členové JPO vnímají současný systém odborné přípravy. Dotazník poskytl cenné poznatky o silných stránkách i slabínách systému z pohledu těch, kteří se vzdělávání aktivně účastní. Dále byla aplikována metoda What-if, která umožnila modelovat možné scénáře budoucího vývoje vzdělávacího systému a identifikovat rizika i příležitosti, které mohou ovlivnit jeho další směřování. Preventivní opatření navržená v rámci této analýzy pak mohou přispět k větší odolnosti systému vůči budoucím výzvám.

Celkově lze konstatovat, že vzdělávací systém HZS ČR a JPO ČR je komplexní a dobře strukturovaný. Zároveň však čelí výzvám, které souvisejí především s dynamicky se měnícím prostředím, novými riziky a rostoucími nároky na technické i psychické schopnosti zasahujících složek. Pro zajištění vysoké kvality odborné přípravy je klíčové i nadále investovat do modernizace výcvikových zařízení, posilovat digitální formy vzdělávání, rozšiřovat možnosti školení pro dobrovolné jednotky a podporovat sdílení zkušeností mezi jednotlivými složkami IZS.

Závěrem lze říci, že odborná příprava a vzdělávání příslušníků HZS a JPO představuje jeden z pilířů efektivního fungování systému ochrany obyvatelstva v České republice. Důsledné rozvíjení této oblasti a její neustálé přizpůsobování aktuálním podmínkám je nezbytné pro zvládání současných i budoucích výzev v oblasti požární ochrany, krizového řízení a ochrany zdraví a životů obyvatel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

10 let Záchranného útvaru HZS ČR, 2019. Online. In: Časopis CzechIndustry. Dostupné z: <https://www.casopisczechindustry.cz/products/a10-let-zachranneho-utvaru-hzs-cr/>. [cit. 2025-04-10].

BALABÁN, Miloš a PERNICA, Bohuslav, 2015. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze: Karolinum. ISBN 978-80-246-3150-9.

BURDA, Martina, 2024. *Moderní středisko ve Zbirohu rozvíjí dovednosti hasičů, prověří i fyziku*. Online. In: Deník.cz. Dostupné z: <https://www.denik.cz/cesko-a-eu/mmr-zbiroh-hasici-skolni-a-vycvikove-zarizeni.html>. [cit. 2025-04-10].

CENTRUM PRO BEZPEČNÝ STÁT O.S., 2014. *Zpráva o činnosti za rok 2014*. Online. In: Ochraňovač.cz. Dostupné z: https://msmt.gov.cz/file/45649_1_1/. [cit. 2025-04-10].

ČESKO, 1985. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: Sbírka zákonů České republiky.

ČESKO, 2001. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: Sbírka zákonů České republiky.

ČESKO, 2005. Vyhláška č. 226/2005 Sb. Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: Sbírka zákonů České republiky.

ČESKO, 2015. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o Hasičském záchranném sboru). In: Sbírka zákonů České republiky.

DUŠEK, Jiří, 2011. *Historie a organizace Evropské unie*. 2. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-86708-95-9.

GENERÁLNÍ ŘEDITEL HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021. Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky.

HAELTERMAN, Rob, 2020. *Training Firefighters In Virtual Reality*. Online. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/347253113_Training_Firefighters_In_Virtual_Reality. [cit. 2025-04-10].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, 2021. *Učební osnovy kurzů určených pro jednotky SDH obcí a jednotky SDH podniků*. Online. In: Hasičský záchranný

sbor České republiky. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenych-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>. [cit. 2025-04-10].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, 2023. *Dokumentace IZS*. Online. 2023. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>. [cit. 2025-04-10].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *O nás – základní informace*. Online. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/o-nas-zakladni-informace-zakladni-informace.aspx>. [cit. 2025-04-10].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *Organizace*. Online. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>. [cit. 2025-04-10].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, 2025. *Sloučení vzdělávacích institucí HZS ČR pod SOŠ PO a VOŠ PO*. Online. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/sloucení-vzdelavacich-instituci-hzs-cr-pod-sos-po-a-vos-po.aspx>. [cit. 2025-04-10].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, 2025. *Učební osnovy kurzů*. Online. hzscr.cz. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-184252.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [cit. 2025-04-10].

Hector, the robot that will protect firefighters, 2025. Online. In: Team4Ukraine. Dostupné z: <https://www.team4ukraine.eu/en/project/hector-robot>. [cit. 2025-04-10].

HEJZAR, npor. Ing. Roman, 2023. *Výcvik hasičů v ohňovém trenažéru Fire Dragon 7000 v Čestlicích*. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/vycvik-hasicu-v-ohnovem-trenazeru-fire-dragon-9000-v-cestlicich-vycvik-hasicu-v-ohnovem-trenazeru-fire-dragon-9000-v-cestlicich.aspx>. [cit. 2025-04-10].

How are drones used in firefighting operations?, 2025. Online. In: Asteria aerospace. 2025. Dostupné z: <https://asteria.co.in/blog/drones-in-firefighting-operations>. [cit. 2025-04-10].

MATES, Pavel a kol., 2011. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer, ISBN 978-80-7357-572-4.

MINISTERSTVA VNITRA – GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2008. *Konspekty odborné přípravy jednotek požární ochrany: Organizace a řízení zásahu*. 2. aktualizované vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 80-86111-46-6.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. *Cobra lektor (COBRA)*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Obsluha motorových pil v jednotce PO*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. *Koncepce vzdělávání Hasičského záchranného sboru České republiky na roky 2016–2021*.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2020. *Souhrn metodických předpisů*. Online. In: Hasiči vzdělávání. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/souhrn-metodikych-predpisu>. [cit. 2025-04-10].

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Cvičební řád jednotek požární ochrany*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-010-4.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Bojový řád jednotek požární ochrany: Taktické postupy zásahu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-026-5.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Učební osnovy kurzů: Základní odborná příprava*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2010. *Učební osnovy kurzů: Chemická služba*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014. *Učební osnovy kurzů: Strojní služba*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Učební osnovy kurzů: Technická služba Z*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014. *Učební osnovy kurzů: Spojová služba Z*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2022. *Učební osnovy kurzů: Strojníků Z*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Učební osnovy kurzů: NDT-16 Nositelů dýchací techniky*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2021. *Příprava k získání oprávnění vůdce malého plavidla*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2010. *Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2006. *Učební osnovy kurzu jeřábníků a vazačů*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Potápěč s odborností I. stupně*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Potápěč s odborností II. stupně*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Potápěč s odborností III. stupně*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014. *V-40 velitelů družstev a velitelů jednotek SDH obcí a SDH podniků*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2020. *Vyprošťování u dopravních nehod pro jednotky SDH obcí*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2007. *Učební osnovy kurz Práce na vodě pro členy dobrovolných jednotek PO*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2014. *Základy zdravotnických znalostí pro členy jednotek SDH*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR.

NITRA, Josef, 2021. *Pompiéři, požárníci, hasiči*. Praha: Triton. ISBN 978-80-7553-796-6. *Ohňový trenážer Fire Dragon 9000 od Dräger Safety opět zavítal do České republiky, proběhl výcvik jednotek*, 2021. Online. In: Požáry.cz. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/247533-ohnovy-trenazer-fire-dragon-9000-od-drager-safety-opet-zavital-do-ceske-republiky-probeh-l-vycvik-jednotek/>. [cit. 2025-04-10].

Organizační složky Hasičského záchranného sboru ČR, 2017. Online. In: Hasiči.cz. Dostupné z: <https://www.hasici.cz/Hasici/Hasiccky-zachranny-sbor-CR-%28profesionalni-hasici%29/Organizacni-slozky-Hasicskeho-zachranneho-sboru-CR.aspx>. [cit. 2025-04-10].

PRZIBOROWSKI, Steve, 2013. *How To Excel At Fire Department Promotional Exams California*. Santa Clara: Certain stock imagery, Thinkstock. ISBN 9781483403953.

SANDLER, Tamm, 2019. *Take a Trip Through the History of E-Learning*. Online. In: E-student.org. Dostupné z: <https://e-student.org/history-of-e-learning/>. [cit. 2025-04-10].

Termokamery mají u hasičů široké spektrum využití, 2015. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/termokamery-maji-u-hasicu-siroke-spektrum-vyuziti.aspx>. [cit. 2025-04-10].

Víceúčelový hasičský robot Colossus odolá teplotám až do 900 °C, nasazen byl u požáru vlakových cisteren v Hustopečích nad Bečvou, 2025. Online. In: Požáry.cz. Dostupné

z: <https://www.pozary.cz/clanek/287521-viceucelovy-hasicsky-robot-colossus-odolal-teplotam-az-do-900-c-nasazen-byl-u-pozaru-vlakovych-cisteren-v-hustopecich-nad-becvou/>. [cit. 2025-04-10].

VILÁŠEK, Josef; FIALA, Miloš a VONDRÁŠEK, David, 2023. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 2. Karolinum. ISBN 978-80-246-5092-0.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Znak HZS ČR.....	13
Obrázek 2 Výcvikový trenažér Fire Dragon 9000.....	37

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	What if	66
-----------	---------------	----

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Pohlaví respondentů, zdroj: vlastní zpracování, 2025	45
Graf 2 Věk respondentů, zdroj: vlastní zpracování, 2025	46
Graf 3 Nejvyšší dosažený stupeň vzdělání respondentů, zdroj: vlastní zpracování, 2025 ..	47
Graf 4 Zařazení respondentů dle typu jednotky, zdroj: vlastní zpracování, 2025	48
Graf 5 Délka působení u HZS/JPO, zdroj: vlastní zpracování, 2025	49
Graf 6 Funkce respondentů u sboru, zdroj: vlastní zpracování, 2025	50
Graf 7 Spokojenost se systémem vzdělávání, zdroj: vlastní zpracování, 2025	51
Graf 8 Možnosti dalšího profesního vzdělávání, zdroj: vlastní zpracování, 2025	52
Graf 9 Hodnocení dostupnosti a kvality školení, zdroj: vlastní zpracování, 2025	53
Graf 10 Největší nedostatky vzdělávání, zdroj: vlastní zpracování, 2025.....	54
Graf 11 Pozitiva vzdělávacího systému, zdroj: vlastní zpracování, 2025	55
Graf 12 Absolvování e-learningových kurzů, zdroj: vlastní zpracování, 2025	56
Graf 13 Hodnocení e-learningové formy, zdroj: vlastní zpracování, 2025	57
Graf 14 Nevýhody e-learningu, zdroj: vlastní zpracování, 2025.....	58
Graf 15 Výhody e-learningu, zdroj: vlastní zpracování, 2025	59
Graf 16 Náзор na větší roli e-learningu, zdroj: vlastní zpracování, 2025.....	60
Graf 17 Oblasti vhodné ke zlepšení, zdroj: vlastní zpracování, 2025	61

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

COVID-19	Coronavirus disease 2019
ČR	Česká republika
GŘ HZS	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
HZS	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
JSDHP	Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku
NOV	Nástupní odborný výcvik
SOŠ PO a VOŠ PO	Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany
ŠVZ HZS ČR	Školní výcvikové zařízení Hasičského záchranného sboru České republiky
ZÚ HZS ČR	Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky
ZOP	Základní odborná příprava

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: NÁZEV PRVNÍ PŘÍLOHY

Vzdělávací systém a odborná příprava příslušníků HZS a JPO CR

Ahoj! Jsem studentka ochrany obyvatelstva a chci tě požádat o vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce. Dotazník je anonymní a jeho výsledky budou využity pouze pro studijní účely.

Děkuji za tvou spolupráci!

1 Jaké je vaše pohlaví

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Muž ☐ Žena

2 Jaký je váš věk?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Do 25 let ☐ 26 - 30 let ☐ 31 - 40 let ☐ 41 let a více

3 Jaký je Váš nejvyšší dosažený stupeň vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Střední odborné vzdělání ☐ Vyšší odborné vzdělání ☐ Vysokoškolské vzdělání

4 Jste

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ příslušník HZS ČR ☐ člen JPO II ☐ Člen JPO III ☐ Člen JPO V

5 Jak dlouho jste příslušníkem HZS nebo členem JPO?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Do 3 let ☐ 4 - 10 let ☐ 11 - 15 let ☐ 16 a více let

6 Jaká je vaše současná funkce u sboru?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Velitel jednotky ☐ Velitel družstva ☐ Strojník ☐ Hasič ☐ Technik

☐ Jiná (prosím uveďte)

7 Jste spokojen/a se současným nastavením systému vzdělávání a rozvoje příslušníků HZS a členů JPO?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Rozhodně ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Rozhodně ne

8 Je podle Vás dostatek možností, jak se dál profesně vzdělávat?

Nápověda k otázce: *Vyberte 1 odpověď*

- ☐ Ano ☐ Ne

9 Jak hodnotíte dostupnost a kvalitu školení poskytovaných HZS ČR nebo jinými vzdělávacími institucemi?

Nápověda k otázce: *Vyberte 1 odpověď*

- ☐ Velmi dobrá ☐ Dobrá ☐ Průměrná ☐ Spíše špatná ☐ Velmi špatná

10 Jaké jsou podle vás největší nedostatky vzdělávacího systému pro hasiče? (možno vybrat více možností)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- ☐ Nedostatečný praktický výcvik ☐ Malá časová dotace ☐ Omezené možnosti rozvoje v rámci dobrovolných jednotek ☐ Slabé zapojení moderních technologií do výuky
- ☐ Jiná (prosím uveďte)

11 Jaké jsou podle vás naopak pozitiva vzdělávacího systému pro hasiče? (možno vybrat více možností)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- ☐ Kvalitní kurz "Základní odborná příprava" ☐ Kvalifikovaní a zkušení školitelé ☐ Moderní výcviková centra a realistické simulace zásahů ☐ E - learning
- ☐ Jiná (prosím uveďte)

12 Měl/a jste někdy možnost absolvovat e-learningový kurz?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano, jednou ☐ Ano, vícekrát ☐ NE

13 Jak hodnotíte e-learningovou formu odborné přípravy?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Velmi užitečná ☐ Užitečná ☐ Neutrální ☐ Spíše neefektivní ☐ Neefektivní

14 Jaké jsou podle vás nevýhody e-learningu v odborné přípravě? (možno vybrat více možností)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- ☐ Nedostatek praktického výcviku ☐ Nižší motivace ke studiu ☐ Absence přímé interakce s instruktorem
☐ Jiná (prosím uveďte)

15 Jaké jsou podle vás naopak výhody e-learningu v odborné přípravě? (možno vybrat více možností)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- ☐ Časová flexibilita ☐ Snadná dostupnost materiálů ☐ Interaktivní obsah a multimediální nástroje (videonávody, simulace) ☐ Zjednodušené testování a hodnocení
☐ Jiná (prosím uveďte)

16 Měl by podle vás e-learning hrát větší roli v odborné přípravě hasičů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ Ano ☐ Ne

17 Které oblasti vzdělávacího systému považujete za nejvíce potřebné pro zlepšení? (možno vybrat více možností)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Zlepšení kvality praktické části	☐ Zlepšení kvality teoretické části	☐ Vylepšení e-learningových modulů	☐ Zvýšení dostupnosti školení pro dobrovolné jednotky (JPO)
☐ Zlepšení výběru a přípravy nových instruktorů a školitelů	☐ Zajištění pravidelných aktualizací a modernizace výukových materiálů		
☐ Jiná (prosím uveďte)	____		

18 Co byste navrhl/a ke zlepšení odborné přípravy a vzdělávacího systému HZS ČR a JPO ČR?